Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 20 октябр чоршанба

Сотувда эркин нархда

№ 206 (2244)

Андижон вилояти пахтакорлари, барча меҳнаткашларига

Қадрли дўстлар!

Барчангизни фидокорона меҳнат қилиб, мамлакатимизда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш шартномасини бажарганингиз — 310 минг тонналик улкан хирмон бунёд этганингиз билан чин қалбимдан табриклайман.

Андижонликлар деганда кўз ўнгимизда янгиликка интилувчи, замонавий технологияларни жорий этишда ташаббускор, доимо изланиб яшайдиган, бир ишга бел боғласа бутун борлиғи билан киришадиган, лафзи ҳалол, танти инсонлар намоён бўлади.

Вилоят пахтакорларининг ушбу зафари мамлакатимизда қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш, деҳқонларга берилаётган эркинликлар, моддий манфаатдорлик, ҳосилдор пахта навларини танлашга алоҳида эътибор қаратилаётгани самарасидир. Сизларнинг ерга, сувга муносабатда ота-боболаримиз анъаналарига содиқ ҳолда ҳар қарич ерни муқаддас билиб, авайлаб-асраб келаётганингиз барча деҳқонларимиз учун ибрат бўлади.

Эришилган ғалабадан руҳланиб, она Ватан омборларига яна 30 минг тонна пахта топширишга аҳд қилганингиз ҳаммамизни қувонтирди.

Азиз дўстлар!

Эришган зафарингиз ҳар бирингизнинг рўзғорингизга қут-барака бахш этсин. Ҳалол меҳнатингизнинг роҳатини кўринг. Барчангизга тинчлик, соғлик-омонлик, эзгу ишларингизда омад тилайман.

Сизларга Яратганнинг ўзи ҳамиша мададкор бўлсин!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

АНДИЖОННИНГ ЗАФАРЛИ КАРВОНИ

Мамлакатимиз бўйлаб хушхабар тарқалди: андижонлик лафзи ҳалол, ориятли деҳқонлар давлатга 310 минг тоннадан ортиқ пахта топшириб, бу борадаги шартномавий режани биринчи бўлиб бажардилар. Йил ўн икки ой қилинган фидокорона меҳнат туфайли гектаридан 28,2 центнердан саноат хомашёси етиштирилди.

Қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш, тармоққа илғор технологияларни жорий этиш, деҳқоннинг моддий манфаатдорлигини ошириш борасидаги кенг кўламли ишлар ўзининг ижобий самарасини бермоқда. Шуни мамнуният билан таъкидлаш ўринлики, андижонликлар эртаки, мўл ва сифатли ҳосил етиштиришда бой тажриба тўплашган. Бу борада, айниқса, Асака, Олтинкўл, Шаҳрихон, Марҳамат, Андижон, Бўз, Хўжаобод, Избоскан туманлари деҳқонларининг меҳнат ва изланишлари таҳсинга сазовор. Улар ҳар йилгидек бу йил ҳам ҳосилдорликда юқори кўрсаткичларга эришиб, юксак ваъданинг устидан чиқдилар.

Бутун мамлакат меҳнат аҳли каби андижонликлар ҳам мустақилликни мустаҳкамлаш, республикамиз салоҳиятини янада юксалтириш, фаровон ҳаёт ва маъмурчилик учун пухта замин яратиш йўлида ўзларини тўла сафарбар, деб билмоқдалар. Президентимиз Ислом Каримов томонидан ишлаб чиқилган доно ички ва ташқи сиёсат умумбашарий мақсадларнинг нақадар улуғворлигидан далолат беради. \Бор-йўғи саккиз йил мобайнида мамлакатимизда бўлгани сингари Андижонда ҳам ҳавас қилса арзигулик натижалар қўлга киритилди. Бу улуғвор, бунёдкорона ишларнинг тепасида муҳтарам Юртбошимизнинг ўзлари турганликлари ҳар биримизга яхши аён.

Мустақиллик байрами арафасида Андижонда Марказий Осиёдагина эмас, балки ҳамдўстлик мамлакатлари орасида ноёблиги жиҳатидан ягона бўлган замонавий Хўжаобод ер ости газ омборининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Шўролар даврида уни қуриш масаласи Москвада 18 бор муҳокама этилганлиги, лекин бирон натижага эришилмаганини эслатиб ўтиш ўринлидир. Жаҳондаги энг йирик компаниялар ва банклар иштирокида қурилган газ омбори нафақат андижонликлар, балки водий аҳлининг шодлигига шодлик қўшди. У тўла қувват билан ишлай бошлагач, йилига 1 миллиард 800 миллион кубометр газ тўплаш ва куз, қиш ойларида газ таъминотидаги узилишларга барҳам бериш имконини яратади.

Асримиз охиридаги энг буюк қурилишлардан бири ҳисобланган «Ипак йўли»нинг катта қисми Андижондан ўтади. Уни барпо этишда андижонлик йўлсозлар фаол иштирок этмоқдалар. Ушбу йўлнинг ишга туширилиши халқимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётида муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиздир. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантириш дастури амалга оширилар экан, асосий эътибор соҳада янгиланиш жараёнини шакллантиришга қаратиляпти. Биринчи навбатда уруғлик танлашда интенсив технологияга таянган ҳолда иш тутилаётир.

(Давоми 2-бетда).

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚЎМИТАСИДА

Кеча Олий Мажлиснинг Аграр, сув хўжалик масалалари ва озиқ-овқат қўмитасининг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни қўмита раиси Х. Тошев олиб борди. Йиғилишда Ўзбекистон Республикасининг уруғчилик тўғрисидаги Қонунининг Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимида ҳамда Андижон вилоятида бажарилиши натижалари кўриб чиқилди ва атрофлича муҳокама этилди.

Унда ушбу Қонунни ҳаётга татбиқ этиш юзасидан Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳамда Андижон вилоятида бир қатор ижобий ишлар қилинганлиги таъкидлаб ўтилди. Қишлоқ хўжалиги экинлари навларини синаш давлат комиссияси томонидан республикамиз ҳудудида экиш учун тавсия этилган қишлоқ хўжалиги экинлари навларининг Давлат реестри чоп этилиб, вилоятлар, туманлар ҳамда нав синаш шохобчалари, элита уруғчилик хўжаликларига етказиб берилди. Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимида ташкил этилган уруғчилик бошқармалари пахта ва ғалла уруғчилиги соҳасида ягона давлат сиёсатини олиб бораётир. Уруғчилик бўйича махсус дастур ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда.

Қонунни бажариш юзасидан ана шундай ижобий ишлар билан бирга қатор камчиликларга ҳам йўл қўйилганлиги таъкидлаб ўтилди. Уруғчилик тўғрисидаги Қонуннинг талаблари бажарилишини Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимида ҳамда Андижон вилоятида тўғри, оқилона ташкил этиш, хорижий давлатлардан олиб келинадиган уруғлардан Қонун талаблари асосида фойдаланишни йўлга қўйиш бугунги кунда алоҳида аҳамиятга эга эканлиги айтиб ўтилди.

Йиғилишда муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Ойбек РАҲИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОҚҚЎРҒОННИНГ КАТТА ХИРМОНИ

Бугун туман пахтакорларининг қувончи чексиз. Бу бежиз эмас. Ахир 39 минг тонналик юксак хирмон кўтариб йиллик шартномавий режани биринчилар қаторида уддалашнинг ўзи бўладими. Бу ютуқ ўз-ўзидан қўлга киритилгани йўқ, албатта. Кўкламдаги совуқ сабаб, чигит 100 фоиз қайта экилди. Кеча-кундуз меҳнат қилинди. Ана шу ҳалол меҳнат самараси ўлароқ бугун уларнинг юзлари ёруғ.

Бу йилги пахта йиғим-теримида, айниқса, карвонбошиликни қўлдан бермаган «Маданият» жамоа хўжалиги пахтакорлари ўзларининг тажрибали деҳқон эканликларини кўрсатиб, туманда биринчи бўлиб йиллик режани адо этдилар. Давлатга 2682 тоннадан ошириб пахта топширган хўжаликда ҳосилдорлик 30 центнерга тўғри келди.

Шунингдек, туманнинг «оқ олтин» хирмонида «Озод», «Ўзбекистон», Охунбобоев, «Гулистон» ва бошқа хўжаликларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Бугунги 39 минг тонналик улкан хирмоннинг 11 111 тоннаси бункерлардан тўкилди. Туманда бу бордаги режалар ҳам ошириб бажарилди. Деҳқон Қозоқбоев, Абдувакил Абдувалиев, Сайдулла Саидаҳмедов, Баҳодир Қўлдошев каби механизаторларнинг ҳар бири 445-625 тоннадан ошириб пахта тердилар.

Абдулла МАДИЕВ.

ЁВУЗЛИК АТРОФИДАГИ ЎЙИНЛАР

Жанубий Қирғизистонда уч ойга яқин давом этган воқеалар минтақамиз аҳлини ташвишга солиб турди. Эндичи? Террорчилар хуружи барҳам топдими? Қирғизистон замини улардан батамом тозаландими? Босқинчилик қайта такрорланмаслигининг кафолати борми? Эҳтимол, жангарилар Боткен аҳлидан ўмарилган ва гаровдагилар эвазига олинган маблағлар ҳисобига "қишки уйқу"да куч тўплашни режалаштираётгандир?

Қалбимиздаги шубҳалар бежиз эмас. Гарчи Қирғизистон раҳбарияти мамлакат ҳудуди тамомила тозаланди, деб эълон қилган бўлса ҳам, босқинчилар Тожикистон билан чегарада эмин-эркин у ёқдан бу ёққа ўтиб юрибди. Бирлашган тожик мухолифати уларга бошпана бермоқда, қурол-яроғ ва дори-дармон билан таъминламоқда. Бир неча дала командирлари эса Боткендаги жангларда бевосита иштирок этди. Жаноб Саид Абдулло Нури ҳамон улар билан алоқасини инкор этади. Ваҳоланки, мухолифат қуролли гуруҳлари билан Қирғизистонга кирган жангарилар ўртасидаги узвий алоқани исботловчи ўнлаб мисоллар бор. Уларнинг бир қисми Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигининг матбуот анжуманида ҳам айтиб ўтилган эди.

Президентимизнинг "Время МН" газетасига берган интервьюсида ана шу алоқалар ҳақида аниқ мисоллар келтирилди: Бирлашган тожик мухолифатининг дала командирларидан бири — мулло Абдулло Қирғизистонда яраланган ва даволаш учун Душанбега олиб кетилган. Бундай мисоллар истаганча топилади.

Тожикистон мухолифати раҳбарлари "Билмадим, дедим, қутулдим" деган нақлга амал қилишмоқдами ёки бу ўйиннинг тагида бизга номаълум бир сир борми? Ишқилиб, бу ўйиндан ўт чиқмасин.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг халқаро терроризмни тугатиш чоралари ҳақида 1994 йилда қабул қилган Декларациясида шундай дейилади: "Бугунги кунда терроризмнинг ҳар қандай шакли ва кўриниши, авваламбор, ҳеч бир гуноҳсиз одамларнинг ўлимига сабаб бўлмоқда, халқларнинг тинчлигини бузмоқда, давлатлар хавфсизлигига тажовуз қилмоқда. Террорчилар, наркотик моддаларни тарқатувчилар ва қуролланган гуруҳлар ҳар қандай қабиҳ зўравонликка ва зулмга қўл урмоқдалар, ўз хатти-ҳаракатлари билан давлатлар конституциясига тажовуз қилиб, умуминсоний қадриятларни менсимай, инсон ҳуқуқларини поймол қилмоқдалар... Терроризмнинг ҳар қандай кўриниши йўқотилиши зарур ва террорчилар, албатта, одил суд ҳукмига топширилиши керак".

Ушбу Декларацияга мувофиқ, террорчилик ҳаракатлари хоҳ у сиёсий, хоҳ ғоявий, хоҳ диний ниқоб билан хаспўшланган бўлсин, оқланиши мумкин эмас. БМТга аъзо мамлакатлар ўз ҳудудларидаги террорчиларни ушлаб бермасликлари, уларнинг молиявий таъминоти олдини олмаслиги БМТ Низомига тамомила зиддир. Террорчилар ва уларни гоҳида очиқ, гоҳида яширин қўллаётган ҳомийлар бу Декларацияни яна бир бор эслаб қўйсалар, фойдадан холи бўлмайди.

Қирғизистон томони билан жангарилар ўртасида гаровга олинганларни озод қилиш борасида музокаралар давом этмоқда. Жангарилар амалга ошириб бўлмайдиган талабларни ўртага ташламоқдалар. Мақсад эса равшан: матбуотда кўпроқ шов-шувга сабаб бўлиш ва обрў қозониш. Агар имкони бўлса, мўмайгина пул ишлаб олиш.

Энди икки оғиз сўз ана шу музокаралар ҳақида. Дастлаб Қирғизистон раҳбарияти террорчилар билан ҳеч қачон музокара олиб борилмаслигини баён этган эди. Аммо кейинчалик бу баёнотлар унутилди. Аввалига яширинча, сўнгра очиқча музокаралар олиб борилди. Террорчиларга Қирғизистондан талафотсиз чиқиб кетиш имконияти яратилди. Одатда, музокаралар расман халқ ваколат берган, қонуний ҳуқуққа эга бўлган шахслар билан олиб борилади. Хўш, ҳеч қандай давлат, халқаро ташкилот ёки бўлмаса жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф қилинмаган кимсалар тўдаси, қонхўр босқинчилар билан музокара олиб боришни қандай баҳолаш керак? Бу икки томонлама ўйиндан кўзланган мақсад нима эди? Бир жиноятчи уйингизга бостириб кирса, шаънингизни топтаса, таҳқирласа-ю, сиз уни хотиржамлик билан кузатиб қўйсангиз. Бу ҳол инсоннинг табиатига ҳам, мантиққа ҳам зид эканлиги кундай равшан. Зеро, босқин хавфи сақланиб қолмоқда. Шу ўринда "Ўзбекистон XX1 аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари" китобида келтирилган "Давлатни ақл-идрок билан бошқариш халқ бошига тушган хавф-хатарни камайтириш ва бартараф этишдан иборатдир", деган фикрни эслаш жоиздир.

Мазкур китобда минтақамизга таҳдид солаётган хатарлар нималардан иборат эканлиги ҳам чуқур таҳлил қилинган. Унда шундай жумлаларни ўқиймиз: "Минтақавий низолар кўпинча терроризм ва зўравонлик, наркобизнес ва қурол-яроғ билан қонунсиз савдо қилиш, инсон ҳуқуқларини оммавий суратда поймол этиш каби хавфли таҳдидларнинг доимий манбаига айланиб бормоқда. Бундай ҳодисалар давлат чегараларини тан олмайди". Қирғизистон жанубидаги воқеалар бу фикрнинг нақадар тўғри эканлигини исбот этди. Бундан келиб чиқадиган хулоса шуки, Марказий Осиё давлатлари ва халқлари терроризм балосига қарши биргаликда кураш олиб боришлари керак. Ҳар хил ўйинлардан воз кечиб, минтақа халқлари тинчлиги ва осойишталиги йўлида саъй-ҳаракатларни бирлаштиришгина кўзланган мақсадни рўёбга чиқариши мумкин.

Ҳошимжон МУРОДОВ,
Насриддин МУҲАММАДИЕВ.

БМТ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ ҚАТЪИЙ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти «Толибон» ҳаракатидан бир ой муддат ичида халқаро террорчи Усама Бин Ладенни топширишни талаб қилди. Бир овоздан қабул қилинган резолюцияга мувофиқ толибонлар Хавфсизлик Кенгаши талабини айтилган муддатда бажариши керак. Акс ҳолда уларга қарши қўлланиладиган жазо чоралари шу йилнинг 14 ноябрида кучга киради.

БМТга аъзо бўлган барча давлатлар ўз ҳудудларидан «Толибон» ҳаракатига қарашли бўлган ёки у ижарага олган ҳар қандай учиш техникаларининг учиб ўтиши ва қўнишига рухсат бермайди. Шунингдек, толибонлар назорати остида ёки уларга тегишли бўлган воситалар ҳаракатдан тўхтатилиши лозим бўлади. Толибонлар БМТ Хавфсизлик Кенгаши талабларини бажармаган тақдирда Кенгаш бундан буён жазо чораларини янада кучайтиришга ва уни бошқа соҳаларда ҳам қўллашга тайёр эканлигини маълум қилди.

ФУҚАРОЛИК БОШҚАРУВИ ҚАЧОН ТИКЛАНАДИ?

Америка Қўшма Штатлари ва Буюк Британия Покистондаги ҳарбий тўнтариш ташкилотчиси генерал Парвез Мушаррафни мамлакатда фуқаролик бошқаруви ўрнатиш муддатини аниқ айтишга чақирмоқда. Покистоннинг собиқ бош вазири Беназир Бхутто ҳам янги тузим билан ҳамкорлик қилишга тайёр эканлигини билдириб, уларни тезроқ муваққат ҳукумат тузиш ва сайловлар вақтини белгилашга даъват этди. Мушарраф, кеча «Ҳарбийлар ҳокимият тепасида қанча вақт зарур бўлса, шунча вақт туради», деб баёнот берди.

«Интернет» хабарларидан олинди.

ТУРСУНБОЙ ҲОЖИНИНГ ЁЛҒОНЛАРИ ФОШ БЎЛМОҚДА

Қирғизистон жанубида жиноий фаолият билан шуғулланган халқаро террорчиларнинг ва уларга нисбатан мазкур мамлакат расмий доираларининг ўзибўларчилик муносабати ҳамда халқаро жамоатчиликни мазкур воқеаларнинг асл моҳиятидан чалғитишга бўлган уринишларининг сири фош бўлмоқда. Куни кеча "Озодлик" радиоси ҳозир араб мамлакатларидан биридаги дорилфунунда фаолият кўрсатаётган Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф билан суҳбатни эълон қилди. Суҳбатдан мақсад Муҳаммад Содиқнинг Қирғизистон парламенти депутати, сўнгги пайтларда Қирғизистон раҳбарияти ва бу мамлакатга икки ярим ой бурун бостириб кирган халқаро террорчилар раҳбарлари ўртасида югурдаклик қилаётган Турсунбой Бакир ўғли билан учрашган ё учрашмаганлигига ойдинлик киритиш бўлган. Зеро, "Слово Киргизстана" газетасининг 8 октябрдаги сонида эълон қилинган материалда Турсунбой Бакир ўғли, мен Афғонистонда Муҳаммад Содиқ ва бошқалар билан музокара ўтказиб, босқинчилар томонидан Қирғизистон жанубида гаровга олинган 13 кишини озод этиш масаласи бўйича келишиб олдим, дея маълумот тарқатган.

"Озодлик" мухбири билан бўлган суҳбатда Муҳаммад Содиқ, бу хабарни эшитиб ниҳоятда ҳайрон қолгани, танишлари, халқаро ташкилотлар "қандай қилиб сиз бу қуролли гуруҳга қўшилиб қолдингиз, қандай қилиб уларга раҳбар бўлиб қолдингиз" деган маънода таажжубланиб сўраётганини билдирган. Шунингдек, Муҳаммад Содиқ мазкур суҳбатда афсус ила қуйидагиларни айтган: "Одатда, Ислом дини ҳукми бўйича гапирадиган бўлсак, бировнинг бор айбини йўқлигида гапирса айб бўлади. Йўқ нарсани бировга бор деб гапириш — бу туҳмат бўлади... Газета билан Турсунбой Бакир ўғли икковлари бу туҳматнинг қандай чиққанлигини аниқлаб олишлари керак. Хато қилганликларини тан олиб, газетанинг ўша жойига менинг мана шу қуролли гуруҳларга алоқам йўқлиги, уларнинг номидан Кобулда ўтириб Турсунбой Бакир ўғли билан музокара олиб бормаганлигим тўғрисида ахборот бериб, узр сўрашларини, булардан кўчирган бошқа ахборот воситаларига ҳам хабар бериб, биз нотўғри қилибмиз, деган гапларни айтишларини мен талаб қиламан. Агар икки тараф келишиб, бу хатони тузатмасалар, мен кимки айбдор бўлса, ўшани маҳкамага (судга) беришга мажбур бўламан".

Ҳа, халқимиз бежиз туҳмат балосидан асра, демайди. Қирғизистон ҳудудига бостириб кирган халқаро террорчилар билан ўтган вақт мобайнида қирғиз расмийлари томонидан олиб борилган ўйинлар энди ўзининг ёлғон ва туҳмат палласига кирган кўринади.

Улуғбек САРДОР.
(ЎзА)

ЎЗЛИГИМИЗ КЎЗГУСИ

«Давлат тили тўғрисида» Қонун қабул қилинганлигига ўн йил тўлди

XXI аср сари

Бугун халқимиз она тилимизга давлат тили мақоми берилган қутлуғ сананинг ўн йиллигини нишонламоқда. Сўз бошидаёқ шуни фахр ҳис-туйғулари билан таъкидлашни хоҳлар эдикки, она тилига Давлат тили мақомини бериш тўғрисидаги Қонунни шўро тузуми емирилиши манбаида туғилган мустақил давлатлар орасида биз биринчи бўлиб қабул қилдик.

Яна қандай шароитда денг? Ҳали собиқ мустабид тузум яшаб турган, миллий уйғониш билан боғлиқ ҳар қандай саъй-ҳаракатларга муросасиз мафкураси ҳам кучда эди... Тоталитар руҳ, халқларнинг эрксизлиги, миллатлар ва элатларни обдон «қайта ишлаб», манқуртлаштириб, «совет халқи» деб аталган яхлит бир оломонга айлантириш режаси зимдан олиб борилар ва тўхтовсиз давом этмоқда эди. Ҳар нарсанинг чегараси бор, дейди халқимиз. Бепоён шўро давлатининг бошқа ҳудудларида бўлганидек, 80-йилларнинг иккинчи ярмида бизнинг диёримизда ҳам диктаторлик режимига қарши қалблардаги чуқур норозилик очиқ ошкора жунбушга кела бошлади. Миллий қадр-қиммат учун кураш Ўзбекистонда, энг аввало, она тилининг мавқеи, унинг обрў-эътибори учун кураш тарзида намоён бўлди.

Бу тушунарли эди, албатта. Чунки ҳар бир халқнинг она тили — унинг борлиғи, ўзлигининг энг яққол кузгуларидан биридир. Халқ, биринчи навбатда, тили билан халқ. Уни йўқотдими, халқ ҳам деярли йўқ ҳисоби.

Ваҳоланки атоқли маърифатпарваримиз Абдулла Авлоний куюниб айтганларидек, шўро замонида халқимиз «миллий тилни сақламак бир тарафда турсун, балки уни кундан-кун унутмакда ва йўқотмакда» эди.

Манқуртлик қон-қонимизга сингиб бормоқда эди. 80-йилларнинг охиридаги кучли умумхалқ норозилиги, инчунун, шунинг оқибатида рўй берди. Олий Кенгашнинг 1989 йил 21 октябрдаги «Давлат тили тўғрисида»ги Қонуни халқнинг ана шу иродасини қонунлаштирди. Бу — истиқлолнинг қалдирғочи эди.

Бироқ, кучли момақалдироқдай майдонга келган бу Қонунни амалга ошириш ўша кунлардаги ижтимоий-сиёсий вазиятда осон эмас эди.

90-йилларнинг бошида шундай вазиятда пойтахтимизда бўлиб ўтган бир муътабар, йирик анжуманда Президентимиз қатъият билан мазкур қонун — халқ иродаси ва уни амалга ошириш кераклигини маълум қилдилар. Айрим баҳсли қарашларга ўткир ва чуқур ишонтирарли жавоб қилиб, 95 фоиздан кўпроқ аҳолиси туб миллат бўлган мамлакатда унинг тили ҳам давлат тили мақомига эга бўлмоғи табиий бир ҳол эканлигини дадил туриб айтдилар. Худди шу йиғилиш ва шу қатъий позиция — она тилимиз ҳаётида тарихий бурилиш нуқтаси бўлди.

Мана, ўн йилки, ўзбек тили — давлат тили мақомида, унинг ривожи учун бу даврда кўп ва катта ишлар қилинди. Қонун ижроси давлат миқёсида бўлганлиги учун Давлат атамашунослик қўмитаси ҳам вужудга келди.

Бугун энг олий даражадаги анжуманлар, иш ҳужжатлари ўзбек тилида олиб борилмоқда. Таълим тизимида она тилимизнинг мавқеи кучайди. Жойларнинг эски дунёқараш ва мафкура билан боғлиқ топонимик номларини янгилаш, уларни миллий қадриятлар билан узвий боғлаб ўзгартириш йўлида собитқадамлик билан фаолият олиб борилмоқда. Бу жуда зарур эди. Сабаби, айниқса, топонимик номлашда эски тузум ўз мафкурасини ўта ҳаёсизлик билан жорий этган эди. Бир эслайлик, мамлакатнинг бош майдони Ленин номида, Сирдарё вилоятининг Арнасой туманидаги барча хўжаликлар — совет маршаллари номида, Тошкент шаҳрининг ўз бағридаги туманлари ҳам Ленин, Киров, Куйбишев, Фрунзе, Оржоникидзе номларида эди. Оддий мактабларгача — большевиклар номи қўйиб чиқилган эди. Андижонда бир эски большевик номидаги мактабни Бобур номи билан аташ фикри кўтарилганида қандай тўполонлар бўлганлиги ҳам эсимизда. Бир сўз билан айтганда, эски тузум ўз топонимик сиёсати билан бизнинг халқимизнинг марказга тобе, муте эканлигини ҳар қадамда таъкидлаб турар эди. Мустақиллик бу сиёсатга барҳам берди ва янги, адолатли, соғлом тафаккурга асосланган топонимик фаолиятга кенг йўл очди.

Шу билан бирга, «Давлат тили тўғрисида»ги Қонунни ижтимоий тараққиёт, замон тажрибалари билан янада мукаммаллаштириш, унга айрим ўзгартиришларни киритишга ҳам тўғри келди. Бунда ҳаёт, реал воқелик ҳақиқатини инобатга олиб иш тутиш тамойили ўзини яққол намоён этди. Шу мақсадда 1995 йилнинг 21 декабрида Республика Олий Мажлиси мазкур Қонунни янги таҳрирда қабул қилди. Бу Қонун давлат тилининг равнақи ва истиқболига хизмат қилишни бош йўналиш тарзида қатъий сақлаб қолгани ҳолда, шу билан бирга, Ватанимиздаги бошқа миллат вакиллари томонидан давлат тилининг ўзлаштирилиши борасида сабр-тоқат тамойилини илгари сурди. Жумладан, ўзбек тилини ўрганиш муддатлари узайтирилди, барча раҳбар ходимлар ўзбек тилини билишлари албатта шарт, деган кескин моддадан воз кечилди. Бундай ўзгартиришлар, чиндан ҳам, мақсадга мувофиқ эди.

Мамлакатда «Давлат тили тўғрисида»ги Қонунда белгиланган вазифаларни амалга ошириш йўлидаги фаолиятлар қизғин давом этаяпти. Шу билан бирга, ўзбек тилининг Давлат тили сифатидаги мақомини мустаҳкамлаш бир зайилда, муваффақиятли бораяпти, десак ҳам хулосада шошилган бўламиз. Муаммолар ҳали оз эмас. Бу эса ишни янада масъулиятли ташкил этиш, изланиш ва янги-янги имконият ва тадбирларни ишга солишни тақозо этади. Яқинда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Давлат тили ҳақида»ги Қонунни амалга ошириш комиссияси билан Олий Мажлис фан, таълим, маданият ва спорт қўмитасининг «Давлат тили ҳақида»ги Қонуннинг ўн йиллигига бағишланиб ўтказилган илмий-амалий конференциясида ҳам шу масалаларга кенг эътибор қаратилди.

Хорижий тилларни ўрганиш марказлари республикада фаол бир тарзда кўпаймоқда. Бу табиий ва рағбатга лойиқ давр талабидир. Шу билан бирга, давлат тили мақомига эришган ўзбек тилини ўрганиш марказларини ҳам ташкил этиш мумкин-ку. Бунинг устига, ўша хорижий тилларни ўрганиш марказларида чет тилини рус тили орқали эмас, балки ўзбек тилига чоғиштириб ўрганиш устида ҳам ўйлаш керак бўлади.

Иш ҳужжатларининг давлат тилига ўтказиш борасидаги ишларни ташкил этишда ҳам мунтазамлик етишмай турибди. Мактаблар, ўқув юртлари учун дарсликлар, қўлланмаларни Давлат тилига ўтказиш борасидаги ишда ҳам бир қадар сусткашлик йўқ эмас. Русийзабон мактабларда ўзбек тилини ўқитиш, ўзбек тилини ўрганиш тўгараклари фаолиятини ташкил этишда ижодийлик ва собитқадамлиликдан кўра расмиятчилик, бу ишни мавсумий бир ҳодиса деб қараш ҳоллари сезилмоқда. Шу нуқтаи назардан, конференцияда Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ўзбек тилида иш юритиш, ўзбек тилини ўрганиш борасидаги фаолият қониқарсиз аҳволда эканлиги далил сифатида келтирилди. Аслини айтганда, бундай далилни бошқа бир қатор ташкилотлар, корхоналар, ҳатто вазирликлар фаолиятидан ҳам келтириш мумкин.

Тилнинг Давлат мақомини ривожлантиришнинг муҳим омилларидан бири — нутқ маданиятидир. Бу йўналишда ҳам масалалар оз эмас. Ўзаро муомалада ҳамон чала русча, чала ўзбекча аралаштириб сўзлашувдай маданиятсизликдан воз кеча олмаяпмиз. Маърузаларда, матбуот, телевидение ва радиода халқчилликдан узоқ, расмий, андозавий тафаккурга асосланган зерикарли бир услубдан қутилиб бўлмаяпти ва ҳоказолар. Буларнинг ҳаммаси нутқ маданиятига эътиборни кучайтиришни тақозо этади.

Тилимизнинг давлат мақомига эга эканлиги мустақил Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 4-моддасида таъкидланган. Бу тўғрида махсус давлат қонуни қабул қилинди. Тилимизнинг ривожи учун ҳуқуқий негизлар яратилди. Энди биз ана шу имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланишимиз, бугун ўн йиллигини нишонлаётган «Давлат тили тўғрисида»ги Қонунда белгиланган вазифаларни юзага чиқариш учун ҳар куни, ҳар доим, ҳамма жабҳаларда амалий ва барқарор ишни ташкил этиш керак бўлади.

М. САФАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

1999 5 декабр САЙЛОВЛАР ОЛДИДАН 2000 9 январ

Ўзбекистон Республикаси Президенти, Олий Мажлиси, Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгашлари депутатлиги сайловларига яқинлашганимиз сайин, сайлов округи ва участкалар тобора гавжумлашиб бормоқда. Бунга фотомухбиримиз Тоҳиржон Ҳамроқулов Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов ўтказувчи 233-Шаҳрисабз сайлов округида бўлганида яна бир бор гувоҳ бўлди. Сайловчилар сайлов округига, асосан, ўзларини қизиқтирган саволлар, ҳуқуқий адабиётлар ва кундалик нашрлар билан танишиш мақсадида келмоқдалар. Энг қувончлиси, сайлов округида бўлган сайловчи ўзи истаган ва қизиққан саволига жавоб топиши ёки маълумотга эга бўлиши мумкин.

СУРАТДА: округ сайлов комиссияси раиси Бурҳон Мажидов сайловчилар Манзура Ҳусанова ва Шаҳноза Мўйдиновалар билан сайловлар тўғрисидаги қонунлар ҳақида фикрлашмоқда.

САЙЛОВОЛДИ ТАШВИҚОТИ

Сайлов жараёнининг энг муҳим босқичларидан бири – сайловолди ташвиқотидир. Ҳадемай, ана шу муҳим жараён бошланади. Номзодларни рўйхатга олиш муддати ниҳоясига етгач, Қонунда белгиланган тартибда сайловолди ташвиқоти авж олади. «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги Қонуннинг 25-моддасида белгиланганидек, **«Сайловолди ташвиқоти депутатликка номзодлар Марказий сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинган кундан эътиборан бошланади».**

Ҳар қандай иш, ҳаракат фақат Қонун талаблари доирасида бўлганидагина ҳеч қандай саволга, таъбир жоиз бўлса – эътирозга ўрин қолмайди. Сайловолди ташвиқоти даврида ҳам Қонун устуворлигига эришмоқ лозим. Маълумки, депутатликка номзодларга, сиёсий партияларга Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланган тартибда оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишда тенг ҳуқуқ берилади. Депутатликка номзодларга ўз сайловчилари билан ҳам йиғилишларда, ҳам сайловчилар учун қулай бўлган бошқа шаклда учрашувлар ўтказишда тенг ҳуқуқ берилади. Сайловчиларнинг йиғилишлари участка сайлов комиссияси томонидан туман, шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда ташкил этилади. Сайлов комиссиялари, туманлар ва шаҳарларнинг ҳокимликлари Олий Мажлис депутатлигига номзодларга йиғилишлар ўтказиш учун жиҳозланган бинолар ажратадилар. Йиғилишлар ва учрашувлар ўтказиладиган вақт ва жой сайловчиларга барвақт хабар қилинади.

Давлат органлари, жамоат бирлашмалари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари депутатликка номзодларга сайловчилар билан учрашувлар ўтказишни ташкил этишда, маълумот ва ахборот материалларини олишда ёрдам кўрсатишлари шарт.

Сиёсий партияларга ўзининг келгуси фаолият дастури билан чиқиш ҳуқуқи берилади. Партиялар ва депутатликка номзодларнинг дастурлари республиканинг суверенитети, яхлитлиги ва хавфсизлигига қарши қаратилган бўлмаслиги, халқнинг соғлиғи ва маънавиятига тажовуз қилмаслиги, унда уруш, миллий адоват, ирқий ва диний хусумат тарғиботи, конституциявий ҳуқуқлари ва эркинликларини камситувчи хатти-ҳаракатларга даъват бўлмаслиги керак.

Ташвиқотнинг сайловчиларга бепул ёки имтиёзли шартларда товарлар бериш, хизматлар кўрсатиш (ахборот хизматлари бундан мустасно), шунингдек, пул маблағлари тўлаш билан қўшиб олиб борилиши тақиқланади. Сайловолди ташвиқотларида ҳам Қонунда белгиланган бундай талаблар сўзсиз ижро этилиши лозим. Албатта, бу муҳим жараёнда номзоднинг ишончли вакили зиммасига ҳам катта масъулият тушади. Демак, ишончли вакил бўлган шахслар ҳам ўз вазифаларини, ҳақ-ҳуқуқларини яхши билиши талаб этилади.

Мазкур Қонунда «Ишончли вакиллар» деб номланган модда ҳам бор. Унда белгиланганидек, Олий Мажлис депутатлигига номзод беш нафарга қадар ишончли вакилга эга бўлиши мумкин. Ишончли вакиллар номзод депутат этиб сайланиши учун ташвиқот юритадилар, давлат органлари ва жамоат бирлашмаларининг органлари, сайловчилар билан ўзаро муносабатларда, шунингдек, сайлов комиссияларида номзоднинг манфаатини ҳимоя қиладилар.

Депутатликка номзод рўйхатга олинганидан кейин ўз ишончли вакилларини ўзи белгилайди ва бу ҳақда округ сайлов комиссиясига маълум қилади. Сайлов комиссияси ишончли вакилларни рўйхатга олиб, уларга гувоҳнома беради.

Олий Мажлис депутатлигига номзод округ сайлов комиссиясига маълум қилган ҳолда сайловга қадар ўз ишончли вакилини истаган вақтида ваколатидан маҳрум қилиши ва уни бошқаси билан алмаштириши мумкин. Ишончли вакил истаган вақтида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қилишга ҳақли. Ишончли вакил сайлов комиссиясининг аъзоси бўлиши мумкин эмас.

Сайловолди ташвиқоти қай даражада бўлиши, аввало, номзоднинг ўзига, ишончли вакилларига ва қолаверса, журналистларга, депутатликка номзодни яхши таниган, билган кишиларга ҳам боғлиқ, албатта. Бироқ ҳар бир номзоднинг, сиёсий партияларнинг сайловолди ташвиқотларини оммавий ахборот воситаларида ёритишда тенг шароитлар яратилиши зарурлиги ҳам қонунда белгиланган. Марказий сайлов комиссияси «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларга, сиёсий партияларга, ҳокимият вакиллик органларига, сайловчиларнинг ташаббускор гуруҳларига оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишларида тенг шароитларни таъминлаш тўғрисида» қарор қабул қилган. Ушбу қарорга илова қилинган «Ўзбекистон Республикаси Президентлигига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига номзодларга, сиёсий партияларга, сайловчиларнинг ташаббускор гуруҳларига оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишларида тенг шароитларни таъминлаш бўйича йўриқнома»сида амалдаги қонунларга мувофиқ номзодларга, сиёсий партияларга оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишларида тенг ҳуқуқ берилиши тамойиллари, йўл-йўриқлари атрофлича баён этилган.

Сайловолди ташвиқотлари бир жиҳатдан мазкур сайловга тайёргарлик ишларимиз, шунингдек, номзодларнинг, сиёсий партиялар ва бошқаларнинг ҳам шу долзарб ишга қанчалик пухта, мукаммал ҳозирлик кўрганини яна бир карра намойиш этишига шубҳа йўқ. Зотан, сайлов кунига қадар давом этадиган бу муҳим жараён ҳам миллионлаб сайловчиларимиз кутаётган даражада ўтади, деб ишонамиз.

Обид ҲАМРОЕВ,
Марказий сайлов комиссияси аъзоси.

АНДИЖОННИНГ ЗАФАРЛИ КАРВОНИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Сир эмас, ҳар қандай янгилик ҳаётда ўз ўрнини осонлик билан топа олган эмас. Ҳар бир тадбирни амалга оширишдан аввал етти ўлчаб бир кесиш талаб этилади. Деҳқонлар, соҳа мутахассислари, олимлар билан бамаслаҳат иш тутилиб, амалий тажрибалар умумлаштирилаяпти ва улар холис таҳлил асосида амалиётга татбиқ этилаяпти. Жорий йилда ана шундай изланишлар туфайли пиллачиликда туб ўзгариш ясалди. Пиллакорлар режани бажарибгина қолмасдан, ўтган йилга нисбатан 300 тонна кўп «кумуш тола» тайёрлашга муваффақ бўлдилар.

Ғаллачиликда асосий эътибор Президентимизнинг бу борадаги Фармонлари ҳамда Вазирлар Маҳкамаси қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларга қаратилмоқда. Айниқса, ғалла уруғчилиги кун тартибида турган масалалардан биридир. Россия ва Франция олимлари, селекционерлари билан бевосита алоқалар ўрнатилди. Айтиш мумкинки, бу ҳамкорлик ғалла уруғчилигига нисбатан аввалги қарашларга бутунлай барҳам берди. Ғалланинг ўнлаб ноёб турлари деҳқонлар кўригидан ўтиб, амалиётга татбиқ этилди. Жорий йилда ғалла ҳосилдорлиги гектар бошига 72 центнерданни ташкил этгани ана шу изланишларнинг амалий самарасидир.

Қадимий деҳқончиликка асосланган вилоят шароитида майдон бирлигини кўпайтирмасдан ҳосилдорликни оширишдан муҳимроқ вазифа йўқ. Ана шундан келиб чиқиб ғўза навини танлаш, парвариш қилиш технологиясини такомиллаштириш юзасидан самарали ишлар олиб борилмоқда, истиқболли ғўза навларини яратиш борасидаги изланишлар босқичма-босқич амалга оширилмоқда. Вилоятда экин ривожини тезлаштириб, эртаги ҳосил етиштиришга имкон берадиган плёнка остига чигит экиш технологияси шаклланди.

Деҳқонлар водий иқлимига мос эртапишар, пишиқ толали, касалликларга чидамли навларни ўз далаларида дадиллик билан синаб кўрмоқдалар. Шаҳрихондаги академик Саримсоқов номли жамоа хўжалигида Болгариядан келтирилган «Белий извор», шу тумандаги «Бўстон» хўжалигида «Армуғон», Андижон туманидаги «Ҳақиқат» жамоа хўжалигида «Оқдарё», Избоскандаги А. Тиллабоев номли хўжаликда «Фарғона-5» навлари парваришланди. Ана шу хўжаликларнинг далаларида ҳосил жуда эрта пишди, натижада уни йиғиштириб олишга барвақт киришилди. Энг муҳими, йиллик режа 15-20 иш кунида бажарилди. Ҳосилдорлик эса гектар ҳисобига ўртача 35-45 центнерданга тўғри келди.

Кейинги йилларда одамларнинг меҳнатга, касб ва мулкка бўлган муносабати бутунлай ўзгармоқда. Далада ишловчи деҳқон-фермерлар, пудратчилар ўз тасарруфидаги ерларга ўзлари эгалик қилаётгани, унинг ҳар бир қаричидан самарали фойдаланаётгани ва ниҳоят бир йилда икки мартадан ҳосил йиғиштириб олаётгани қувончлидир. Вилоятдаги кўплаб давлат хўжаликлари ўрнида ширкатлар ва ширкат уюшмалари ташкил этилди. Пудратчилар сафи кенгайди.

Шуни айтиш керакки, йил йилга асло ўхшамайди. Чигит экиш тугаб, кўчатлар парваришига киришилган бир пайтда табиат инжиқлиги содир бўлди. Тўхтовсиз ёққан ёмғир ва қордан сўнг 22 апрел тонгидаги кучли совуқ салкам 50 минг гектар майдондаги экинни бутунлай нобуд қилди. 30 минг гектардаги ниҳол оласига қайта экилди. Бу катта йўқотиш эди, албатта. Бироқ ишнинг тўғри ташкил этилиши, ҳамжиҳатлик ва тадбиркорлик ўз самарасини берди: кўчатлар тўлиқ ундириб олинди ва далаларда баракали ҳосил етиштирилди.

Йиғим-теримни ташкил этиш Вазирлар Маҳкамаси қарори ҳамда кўп йиллик ҳаёт синовидан ўтган илғор тажрибалар асосида ташкил этилди. Мустақиллик байрами арафасида Шаҳрихон туманидаги Саримсоқов номли ширкат хўжалигининг С. Омонов, И. Мадаминов бошлиқ бригадалари пахта тайёрлаш режасини вилоятдагина эмас, мамлакатда ҳам биринчи бўлиб бажардилар. Вилоятда бундай илғорларнинг сафи кенг. Асака туманидаги «Янги ҳаёт», «Ўзбекистон», Олтинкўл туманидаги «Намуна», Булоқбоши туманидаги Б. Режапов номли, Марҳамат туманидаги Т. Мирзаев номли, «Пахтакор», Андижон туманидаги М. Бакиров номли, Избоскан туманидаги А. Тиллабоев номли, Бўз туманидаги «Ўзбекистон», Пахтаобод туманидаги «Озод», Хўжаобод туманидаги Ҳамза номли, Қўрғонтепа туманидаги «Қорасув», Улуғнор туманидаги М. Иминов номли, Балиқчи туманидаги «Чинобод», Жалолқудуқ туманидаги «Қўштепа» хўжаликларида ҳар қачонгидан мўл ва сифатли пахта ҳосили етиштирилди. Ҳозиргача 175 та хўжаликдан 105 тасида йиллик режа ошиғи билан бажарилди. Юзлаб пудратчилар 50 центнерлик маррани эгаллади. Андижон туманидаги «Намуна» жамоа хўжалигидан А. Расулова, Асака туманидаги «Навбаҳор» жамоа хўжалигидан А. Умаров, Марҳамат туманидаги «Машъал» жамоа хўжалигидан У. Ортиқова, Қўрғонтепа туманидаги «Қорасув» ширкат хўжалигидан А. Холматов, Избоскан туманидаги А. Тиллабоев номли хўжаликдан А. Охунов каби тадбиркор деҳқонлар етакчилик қилаётган бригадаларда қўлга киритилган муваффақиятлар она заминнинг бебаҳо саховатидан далолат бериб турибди. Бу бригадаларда ҳосилдорлик гектар ҳисобига 45-50 центнерданга етди.

Андижоннинг зафар хирмонини юксалтиришда минглаб теримчилар қатори шаҳарлик ҳашарчилар, талабаларнинг ҳам салмоқли улушлари бор. Уларнинг фидокорона меҳнатлари, ғайрат-шижоати туфайли терим суръатига суръат қўшилди, кунлик ўсишда юқори натижаларга эришилди.

Деҳқонларнинг эътирофича, бу йил пахта йили бўлди. Илк довон забт этилганига қарамай ҳали далаларда ҳосил мўл. Улуғнор, Избоскан, Пахтаобод, Балиқчи, Қўрғонтепа туманлари пахтакорлари ҳам марра сари астойдил интилмоқдалар. Қолаверса, вилоятда анъана тусига кирган 120 фоизлик маррани эгаллаш ҳаракати кенг қулоч ёзган. Пахтакорлар даладаги ҳосил чўғини чамалаб кўриб, режага қўшимча яна 30 минг тонна пахта тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

Кейинги йилларда мустақиллик шарофати билан қишлоқлар қиёфаси ўзгармоқда. Шу билан бирга вилоятда қўшимча боғ-роғлар яратиш, ҳар бир қишлоқда гузарлар барпо этиш, аҳолининг ичимлик суви ва табиий газга бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш, шифохоналар, мактаблар, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар тармоғини кенгайтириш бугунги кундаги долзарб вазифалар сирасига киради. Биргина шу йилнинг ўзида 6 та янги касб-ҳунар коллежи қурилиб, ишга туширилди. Аввалдан фаолият кўрсатиб келаётган бир қатор ҳунар билим юртлари қайтадан таъмирланиб, замонавий касб-ҳунар коллежларига айлантирилди.

Вилоят қишлоқларида қўшимча иш жойларини барпо этишга жиддий киришилгани эътиборга моликдир. Ана шу дастур доирасида жорий йилнинг 9 ойи мобайнида Хўжаободдаги трикотаж фабрикаси негизида Ўзбекистон-Хитой қўшма корхонаси, «Антекс» мажмуига кирувчи Булоқбоши ва Сегазақум фабрикалари ташкил этилди. Ҳозирда вилоят туманларида мавжуд бўлган ўнлаб ишлаб чиқариш корхоналари негизида қўшма корхоналар барпо этиш кўзда тутилмоқда. Бундан мақсад – маҳаллий хомашё ҳисобига маҳсулот тайёрлаш, ишни ички ва ташқи бозор талаблари асосида ташкил этишдир.

Маълумки, шу кунларда мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида муҳим жараён – сайловларга тайёргарлик қизғин паллага кирди. 2000 йилнинг 9 январида Ўзбекистон Республикаси Президентлигига, 1999 йил 5 декабрда эса Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси, Халқ депутатлари вилоят, шаҳар, туман кенгашларига сайловлар бўлиб ўтади. Ҳар икки сиёсий кампания халқимизнинг буюк келажакка бўлган ишончини намойиш этиши шак-шубҳасиз.

Дастлабки марра эгалланди. Лекин Андижон далаларида меҳнат жўшқинлиги сусайгани йўқ. Вилоятда келгуси йил ҳосилини кўзлаб, кузги-қишки тадбирлар юксак даражада олиб борилмоқда. Зеро, улар эрта учун бугундан пойдевор яратилишини тажрибадан яхши билишади.

О. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
СУРАТЛАРДА: Асака тумани «Шарқ ҳақиқати» жамоа хўжалигининг илғор теримчиси Маҳбуба Мирзаева; Олтинкўл тумани А. Навоий номли жамоа хўжалиги деҳқонларига кўмакка келган бир гуруҳ ҳашарчилар.
Ҳ. АРАББОЕВ олган суратлар.

ХАЛҚАРО АНЖУМАН БОШЛАНДИ

Тошкентда Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти (ЕХҲТ) томонидан уюштирилган "Ўтиш даврида иқтисодий реабилитация ва ундан кейинги тадбирлар: Институтларнинг ташкил топиши, қонун устуворлиги ва фуқаролик жамиятининг ўрни" мавзуида икки кунлик халқаро семинар бошланди. Анжуманда АҚШ, Европа ва Марказий Осиё давлатларидан келган мутахассислар, шунингдек, ЕХҲТнинг Марказий Осиёдаги бюролари, халқаро ва ҳукуматлараро ташкилотлар, дипломатик корпус вакиллари иштирок этмоқда.

Ҳар бир давлат ўзига хос тараққиёт йўлига эга. Бироқ минтақавий хавфсизлик ва давлатларнинг бир-бири билан иқтисодий муносабатларида барқарор вазиятни вужудга келтириш ўзаро ҳамкорликда амалга ошади. Айтиш жоизки, Марказий Осиё давлатларига минтақада хавфсизлик ва иқтисодий барқарорликни таъминлашда ЕХҲТнинг кўмаги зарур. Мазкур анжуманни ўтказишдан мақсад ЕХҲТнинг Марказий Осиё давлатлари билан ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш, ' хусусан, иқтисодий ва ижтимоий соҳаларда янгича алоқаларни кенг йўлга қўйиш хусусидаги масалаларни муҳокама этишдан иборат. Шу ўринда Ўзбекистон ЕХҲТнинг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида минтақада тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш борасида фаоллик кўрсатаётганини таъкидлаш керак. Анжуманнинг айнан Тошкентда ўтаётганининг боиси ҳам шунда.

Семинар иштирокчилари икки кун давомида иқтисодий реабилитация, қонун устуворлиги, ҳуқуқий ислоҳотлар, молия ва савдо тизимини такомиллаштириш, нодавлат ташкилотлар ва турли уюшмаларнинг жамиятдаги ўрни, уларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш каби масалалар борасида фикр-мулоҳаза алмашади.

(ЎзА).

УРУҒ ТАНЛАШДА ГАП КЎП

Хўжалигимиз деҳқонлари кузнинг дастлабки ойи ҳали яримламай туриб йиллик режани водийда биринчи бўлиб бажардилар.

Истиқлол туфайли ер ўзимизники бўлди. Қанча меҳнат қилсак, натижа ҳам шунча яхши бўлишини тушуниб етдик. Деҳқоннинг ишга бўлган муносабати ўзгарди. Энди у ўз ерида, ўз даласида экиндан мўл, эртаги ҳосил олишдан ташқари янаям кўпроқ самара берадиган навларни синовдан ўтказмоқда. Энг мақбулларини танлаб олмоқда.

Хўжалигимизда тажриба майдони ташкил этганмиз. Ўтган йили маҳаллий ҳамда хорижий навлардан йигирмадан ортиғини синаб кўрдик. Деҳқонларимизга Болгариядан келтирилган «Белий извор» маъқул тушди. Бу навнинг ривожи турдошлариникига нисбатан бир ҳафта илгари бўлди. Биз ўтган йили мазкур навни синчиклаб ўргандик. Бешинчи июн куни у гулга кирди. Еттинчи август куни теримга тушдик. Ҳолбуки, илгари август ойида шона гулга, гул эса кўсакка айланаётган бўларди. Иккинчи теримни 24 августда, орадан икки ҳафта ўтгач, учинчи теримни қўлдан чиқардик. Ана шу уч терим пахта тайёрлаш йиллик режамизни бажариш имконини берди. Ҳосилдорлик эса гектар ҳисобига ўртача 32,8 центнерданни ташкил этди.

Таҳлиллар, хулосалар шуни кўрсатадики, янги нав синовдан яхши ўтди, Андижон заминини ёқтириб қолди. Ютуқларни мустаҳкамлаган, уни кўпайтирмаган деҳқон деҳқонми? Республикамиз мустақиллигининг саккиз йиллик байрами арафасида С. Омонов, И. Мадаминов бошлиқ бригадаларда режа бажарилди. Хўжалигимиз ҳам водий хўжаликлари ўртасида биринчилардан бўлиб маррани эгаллади. Тайёрлов шохобчаларига 1900 тонна пахта етказиб бердик. Ҳосилдорлик 30 центнерданга етди. Пахтани эрта пишириш, ҳосилнинг асосий қисмини юқори навларга сотиш ҳисобига ҳозирча 105 миллион сўм даромад қилдик.

Ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай йиғиштириб олишнинг хосияти жуда кўп. Биз кузги бошоқли экинлар уруғини аввало, ғўзапоядан тозаланган, кўнгилдагидек шудгор қилинган, озиқлантирилган майдонларга сепамиз. Бу бўлғуси мўл ҳосилга ҳам пухта замин яратишда ҳал қилувчи босқичдир.

Ўрмонжон БОЗОРБОЕВ,
Шаҳрихон туманидаги Т. Саримсоқов номли жамоа хўжалиги бошқаруви раиси.

ҚИШ МАВСУМИГА ҲОЗИРЛИК

Бухорода Вазирлар Маҳкамаси шу йил 17 августда қабул қилган "Республика иқтисодиёти тармоқларини 1999-2000 йиллар куз-қиш даврида ишлашга тайёрлаш тўғрисида"ги қарорининг ижросига бағишланган йиғилиш бўлди.

Республика Бош вазирининг ўринбосари Л.Аҳметов йиғилишда сўзга чиқиб, вилоятда қиш мавсумига ҳозирлик кўриш бўйича муайян ишлар амалга оширилгани, қозонхоналар, иссиқлик тармоқларини таъмирлаш ишлари ниҳоясига етказилганини таъкидлаш билан бирга, мактаб, боғча, шифохоналар, турар жойларнинг аёзли кунларда иссиқлик билан мунтазам таъминлаш масалаларига эътиборни қаратди.

Илҳом САФАР,
ЎзА мухбири.

«МЕНГА, АВВАЛО, ЮРТИМИЗ ТИНЧ БЎЛСИН»

Балиқчилик Илҳомжон Қўчқоровнинг мактуби муносабати билан туғилган ўйлар

Таҳририятга ҳар куни республикамизнинг барча вилоятларидан, туманларидан ўнлаб мактублар келади. Уларда жойларда бўлаётган катта ўзгаришлар ҳақида қувонч билан, ҳис-ҳаяжонга тўлган ҳолда ҳикоя қилинади. Бу хатларда юртимизнинг уфуриб турган нафаси, гупиллаб уриб турган юрагини ҳис қилгандек бўламиз.

Шу Ватан ҳаммамизники, бинобарин унинг гуллаб-яшнаши, ҳаётимизда бўладиган ўзгаришларга ҳар биримиз масъулмиз. Балиқчилик Илҳомжоннинг таҳририятга ёзиб юборган мактуби бунга бир мисол. Унинг ёши 44 да, оилалик, олти фарзанди бор, Исломобод маҳалласидаги 26-уйнинг тўртинчи хонадонида истиқомат қилади. Касби – бўёқчилик. Адабиёт ихлосманди, шеърлар ҳам ёзиб туради. Ўзининг айтишича, туман газетасида ўнлаб шеърлари чоп этилган.

Юқоридаги сатрларни битгач, у бизга дилини ёради, кўнглини безовта қилаётган ўй-фикрларини, ўз яқин кишисига ёрилгандек, бирма-бир баён этади. Тошкентда 16 февралда бўлиб ўтган ўша машъум воқеалардан сўнг радио ва телевидениедан юртимизнинг ҳар бир фуқароси ҳушёр бўлишга даъват этилди, яшаш жойингизда бегона кишилар пайдо бўлиб қолса, лоқайдлик қилмасдан улар кимлар, кимникига ва нима сабабдан келганликлари билан қизиқинг, сезгир бўлинглар, дейиляпти. Шу гаплардан сўнг ўйланиб қолди Илҳомжон. Шу уйнинг 1-хонадонида анчадан бери бегона кишилар яшаётганлиги ёдига тушди. Улардан бири вақти-вақти билан кўринмай қолади, сўнг яна пайдо бўлади. Кўнглидаги шубҳасини маҳалла оқсоқоли билан баҳам кўради. У кириб суриштирса ҳар иккаласи ҳам бизга қўшни республикадан келган фуқаролар экан. Яшаётган жойида ҳисобдан ўтмаган. Тегишли жойга хабар бериш керак, деб айтибди Илҳомжон. Орадан уч кун ўтгач, маҳалла оқсоқолига яна учрашибди. «Улар милиция ходимининг қариндошлари экан» деган жавобни олибди.

«Мен ҳайронман, – деб ёзади у таҳририятга юборган мактубида. – Нима эмиш ўша жойда яшаш қийинлашиб қолган эмиш. Ўтиш даврининг қийинчиликлари пайтида ўз ватанида ишлаб, юртининг раҳбарларига мадад бериш ўрнига шахсий ҳузур-ҳаловатини ўйлаб, биз томонларга келишини нима деб баҳолаш мумкин. Ўзи туғилган ерлардан воз кечган кимсалар бизга эл бўлармикан?

Шу воқеалардан сўнг Илҳомжонга баъзи бир қўшнилари ола қараш қиладиган бўлиб қолишибди. Нега улар тушунишмайди, деб куйинади у. Ахир ҳар биримиз шу юртнинг эгасимиз-ку, унинг тинчлиги, ободлиги ҳар биримизга боғлиқ. Пул деб аслида кимлиги ва қандай ниятда юртимизга келаётганларга сўраб-суриштирмасдан ўз уйларидан тартибни бузиб, қонунсиз равишда

Ҳушёрликка даъват

яшаш учун жой бераётганлардан кўнгли ранжиганлигини яширмайди муаллиф. «Менга, аввало, юртимиз тинч бўлсин», деб таъкидлайди у.

Хатни ўқигач, ўйланиб қолдик. Аввало шу юртнинг бир оддий фуқароси мамлакатда тинчлик, осойишталик, тартиб-интизом бўлиши тўғрисида шунчалар қайғуриб, куйди-пишди бўлаётганлигидан бениҳоя хурсанд бўлдик. Сўнг хатда жиддий эътирозлар билдирилган, уни тегишли мутасадди ташкилотлар эътиборига ҳавола этишни зарур, деб билдик. Мактубни, унда баён этилган фикр-мулоҳазаларни моҳиятан кўриб чиқишни сўраб, Андижон вилояти ички ишлар бошқармасига юбордик.

Орадан кўп ўтмади. Бошқарма бошлиғининг ўринбосари, милиция полковниги жаноб И. Исмоиловдан таҳририятга юқорида баён этилган масала юзасидан жавоб мактуби келди. Унда айтиладики, фуқаро Илҳомжон Қўчқоровнинг аризаси бўйича масъул ходимлар томонидан текширув ўтказилди ҳамда қуйидагилар аниқланди:

Текширув давомида ҳақиқатда ҳам Қозоғистон Республикаси фуқаролари, 1926 йилда туғилган, миллати ўзбек Абдурасулов Нишон, 1960 йилда туғилган, миллати ўзбек Ерметов Хайтжон ва 1935 йилда туғилган, миллати ўзбек Болтабоева Хамдуналар Андижон вилояти, Балиқчи тумани марказида жойлашган фуқаро Мирзаева Лолахон Абдураҳмоновнага тегишли бўлган 27-уй, 1-хонадонда қайддан ўтмасдан яшаётганликлари аниқланди.

Ўзга республика фуқаролари Н. Абдурасулов, Х. Ерметов ва Х. Болтабоевалар Ўзбекистон Республикасида бўлиш қоидаларини бузганликлари учун қонунларимизда белгиланганидек баённомалар тузилди ва уларнинг ҳар бирига 1320 сўм миқдорида жарима солинди. Сўнгра улар Ўзбекистон Республикасидан чиқариб юборилдилар.

Уй эгаси Л. Мирзаевага нисбатан ҳам баённома тузилди. 1320 сўм миқдорида жарима солинди. Бу каби ҳолатларга қайта йўл қўймаслик ҳақида огоҳлантирилди ва тушунтириш хати олинди.

Текширув натижаси ҳақида ариза муаллифига алоқа хати орқали маълум қилинди.

Қаранг, биродаримиз Илҳомжон бекорга бесарамжон бўлмаган экан.

Халқимиз меҳмондўст, бағри кенг халқ. Яхши ниятда юртимизга қадам қўяётганлар учун эшигимизгина эмас, балки қалбимиз ҳам очиқ. Балиқчилик укамиз ёзганидек, барча миллат вакилларини яхши кўрамиз. Меҳмон бўлиб келишса жонимизни ҳам аямаймиз. Илло ҳамма нарсанинг ҳам меъёри бўлгани яхши.

Қирғизистон жанубидаги воқеалар барчамизни яна бир бор ҳушёрликка даъват этмоқда. Халқимиз осойишталиги тўғрисида гап борганда юртимизнинг бирор фуқароси четда туриши мумкин эмас. Лоқайдликни йиғиштириб, барчамиз огоҳ бўлмоғимиз даркор. Истардикки, барча-барчамиз худди Илҳомжондек жонкуярлик билан иш тутсак.

Исмоил СУЛАЙМОНОВ.

Истиқлол, аввало, халқимизга юртга, мулкка эгалик ҳиссини берди. Зеро, бу ҳис бор экан, инсон ўзи тайёрлаётган маҳсулотини бошқаларникидан кўра яхшироқ бўлишига кўпроқ эътибор беради.

Бўз туманидаги Манзурахон Саримсоқова раҳбарлик қилаётган «Манзура бону» ишлаб чиқариш фирмаси ҳам айнан ана шу ҳис туфайли «дунёга келди». Айни пайтда фирманинг 40 нафарлик ёшлардан иборат жамоаси бор. Улар тайёрлаётган миллий кийим-кечаклар ва зардўзлик маҳсулотлари бежирим ва сифатлилиги боис, аллақачон харидорлар «тилига тушган».

Сиз суратда кўриб турган фирма ишчилари Марғуба Юнусова, Дилноза Юнусова ва Наргиза Сатторовaларни жамоадошлари ўз ишининг билимдонлари сифатида ҳурмат қилишади.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Ҳамкорлик уфқлари

НАМАНГАН «НЕСТЛЕ» СИ

маҳсулотлари харидору буюртмачиларга маъкул бўлмокда

Швейцариянинг «Нестле» компанияси ҳақида эшитмаган одам дунёда кам. Жаҳонга машҳур бу компания ҳамкорлигида дастлабки қўшма корхона республикамизда биринчи бўлиб Наманганда ташкил этилди. Сутни қайта ишловчи «Нафосат» хиссадорлик жамияти акцияларининг катта қисмини швейцариялиқлар сотиб олгач, янги корхона фаолияти янада жонланиб, жаҳон андозаларига мос маҳсулот тайёрлай бошлади.

— Ишни технологик жиҳозларни янгилашдан бошладик, — дейди жамият бошқаруви раиси Юнусхон Ҳожиакбаров. — Сабаби шуки, алмисоқдан қолган ускуналар билан бугунги бозор талабига жавоб бера оладиган маҳсулот ишлаб чиқариб бўлмаслиги кундай равшан бўлиб қолди. Шу боис кўзни чирт юмдигу, 13 миллион сўмга Франциянинг «Актини» фирмасидан пишлоқ тайёрлаш линиясини сотиб олдик. Уни шерикларнинг ўзлари ўрнатиб, созлаб беришди, ҳатто мутахассисларимизни ўқитишди. Бир йилдан ошдики, бу ерда бир кеча-кундузда 260 килограмм «Эдем» пишлоғи «Нафосат» ёрлиғи билан ишлаб чиқариляпти.

— Демак, бир уринишдаёқ режаю муаммоларнинг ҳаммаси жой-жойига тушибди-қўйибди-да?

— Э, қаёқда! Технологик линия тахт бўлса-ю, хомашё етишмаса, иш юришармиди? Асосий шерикларимиз — жамоа хўжаликларида чорва маҳсулдорлиги камайиши натижасида олинаётган сут миқдори ҳаминқадар эди. Шунинг учун тузилган шартномаларни икки томонлама манфаатли асосда қайта кўриб чиқдик. Олдиндан тўлов тартиби қатъийлаштирилди. Бунга қўшимча аҳолидан ҳам сут сотиб олишни йўлга қўйдик. Эвазига одамларга нақд пул, чорваси учун бозордагидан икки-уч баравар арзон нархда кунжара, шелуха бериш жорий этилди. Ҳозир хонадон соҳибларининг ўзлари кунига 2 тоннагача сут етказиб бермоқдалар. Натижада жорий йилнинг саккиз ойи давомида 4147 тонна хомашё қабул қилиб олдик. Унинг 550 тоннаси аҳоли ҳиссасига тўғри келади.

Қувончлиси, мулк давлат тасарруфидан чиқарилгач, ҳиссадорлик жамиятида бош раҳбардан тортиб оддий ишчигача — ҳар бир акция эгаси юксалиш учун бирдай қайғурмоқда. Акциялар сотувидан тушган пул эса ишлаб чиқаришни пухта ва ишончли ташкил этишга йўналтирилаётир. Акциялар оз эмас, 46 миллион сўмлик экани, унинг катта қисми, яъни 34 фоизи чет эллик шерик — «Нестле» компаниясига сотилгани назарда тутилса, масала моҳияти янада ойдинлашади. Гап шундаки, хорижликлар ана шу акциялар учун 230 минг АҚШ доллари тўлашди.

— Яшириб нима қиламиз, — сўзида давом этди раис, — илгари ташмачилик, майда ўғирлик деган иллатлар оз бўлса-да учраб турарди. Бугун эса одамларнинг ўзлари бир-бирларини назорат қилишаяпти. Чунки ҳар бир ҳиссадор пировард натижадан манфаатдор-да. Шунга яраша дивиденд ҳам олаяпти.

— Дарвоқе, дивидендни тилга олдингиз. Жамоа аъзолари олаётган фойдадан хурсандмилар?

— Бўлмаса-чи! Ишчиларимиз иш ҳақи, мукофот, бошқа қўшимча даромаддан ташқари анчагина дивиденд эгаси бўлишяпти. Масалан, бултурги якунга кўра, ҳар бир оддий акция учун 280 сўмдан, жами 1 миллион 335 минг сўм дивиденд тўланди. Сариёғ ишлаб чиқариш цехи ходими Илҳомжон Нажмиддинов 106 дона акцияси учун 29680 сўм дивиденд олган бўлса, сут қабул қилувчи Ҳамидхон Мўйдинхўжаев 17360 сўмни санаб олди. Шу боис одамларнинг кайфияти яхши.

— Ишнинг пировард натижаси ҳақида нима дейсиз?

— Кўрсаткичларимиз ҳақида сўраяпсиз-да? Бултур йилни 6 миллион сўм соф фойда билан якунладик. Бу йил ҳам ишнинг бориши чакки эмас. Ҳозиргача ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 15 миллион сўмлик кўп маҳсулот тайёрланиб, реализация қилинди. Айниқса, «Эдем» пишлоғининг харидори кўп. Унинг 20 тоннаси Тошкент шаҳри ва республикамизнинг бошқа вилоятларига жўнатилди. Бундан ташқари, бешта фирма дўконимизда ёғли сут маҳсулотлари, сариёғ, сузма ва пишлоқ савдоси ташкил этилган.

— Корхоналар ва хўжаликлар билан тузилган икки томонлама шартномалар шартларининг бажарилиши хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Чортоқ туманидаги Навоий номли жамоа хўжалиги шу йилнинг саккиз ойи мобайнида «Нафосат»га 191 тонна сут етказиб берди. Яъни бу хўжалик шартномани уддалаб, ойига бир миллион сўм атрофида пул оляпти. Лекин ҳамма жойда ҳам шартнома тўлиқ уддаланаяпти, деб айтолмайман. Масалан, Наманган туманидаги «Соҳибкор» корпорацияси аввалдан тегишли маблағни олганига қарамай, ҳиссадорлик жамиятимизга 70 тонна ўрнига атиги 6 тонна, Косонсой туманидаги «Шарқ юлдузи» жамоа хўжалиги эса 21 тонна ўрнига 8 тонна сут топширганини қандай изоҳлаш мумкин? Бу билан улар корхона қувватларидан фойдаланиш даражаси барқарорлигига путур етказаётганларини билармикинлар? Бундай мисоллар анчагина. Сутни қайта ишловчилар эса чорвадорларга умид кўзи билан қараб туришибди.

Шундай ҳолатларга қарамай, «Нафосат»нинг имкониятлари кун сайин кенгайиб бораётир. Яқин кунлар ичида бу ерда мевали йогурт тайёрлашни йўлга қўйишмоқчи. Шунингдек, сариёғни махсус идишларда қадоқлаб чиқариш, мўлжалланаяпти. Бу ишларни рўёбга чиқаришда юқорида айтилганидек, «Нестле»га сотилган акциялардан тушган валюта маблағлари қўл келмоқда. Муҳими, бугун швейцариялиқлар билан қўшма корхона тузиш борасидаги саъй-ҳаракатлар ниҳоясига етказиляпти. «Нестле» компанияси эса Ўзбекистон иқтисодиётини мустаҳкамлашга қўшаётган ҳиссасини кўпайтириш ниятида наманганликларга яна 6 миллион АҚШ доллари миқдорида сармоя киритиш лойиҳасини тақдим этди. Бу лойиҳа давлат инвестиция дастуридан ўрин олди.

— Мазкур лойиҳани ҳам амалга оширишга киришдик, — дейди Юнусхон Ҳожиакбаров қувонч билан. — Швейцариялик ҳамкорларимиз буюртмаси асосида голландиялик мутахассислар корхонамизга келиб, қурилажак янги заводлар лойиҳасини тайёрлаш ишини бошлаб юбордилар. Шартномага кўра, беш йил мобайнида «Нестле»нинг 30 миллион долларлик инвестиция дастури рўёбга чиқарилади. Натижада қўшма корхона ёрлиғи билан харидорларга кўплаб турдаги болалар таомлари, шоколадли ичимликлар, музқаймоқ, кандолатчилик ва макарон маҳсулотлари ишлаб чиқариш имконияти яратилади. Ана шу маҳсулотларнинг 80 фоизи эса экспортга чиқарилади.

«Халқ сўзи» мухбири Кудратилла НАЖМИДДИНОВ, суҳбатлашди.

ЎЗБЕК КУРАШИ — ОЛИМПИЯ САРИ

Президент совриини учун II Халқаро турнир олдидан

Даврага полвон кириб келаётир... Минглаб томошабинлар ҳайқириғи... Мухлисларнинг «Бўш келма, биз сен билан!», «Соф ғалаба қилишингга ишонамиз!», «Алпомишдай силтаб от, полвон!», деган олқишлар бир зум тинмайди...

Ҳа, юртимизда кураги ерга тегмаган полвонларни ана шундай қарши олишади. Шундай бўлиши ҳам табиий. Чунки халқимиз тарихий илдизларга эга ўз курашини ҳам, полвонларни ҳам жуда-жуда қадрлайди. Эл ғурури, юрт довруғи полвонлар, деб бежиз айтишмаган ахир.

Ўзбек кураши халқ орасида шунчалик оммавий бўлгани учун ҳам жуда қисқа муддат ичида дунёга юз тутди. Агар дзю-донинг халқаро майдонга чиқиши учун 50 йил ҳаракат қилинганини эсга олсак, нечоғли юксак ютуққа эришганимиз ойдинлашади.

Қиёслаб хулоса чиқаришингиз учун яна бир маълумотни келтириб ўтай: агар самбо бўйича биринчи жаҳон чемпионатида 2 та, дзю-до бўйича эса 7 та давлат вакиллари иштирок этган бўлса, кураш бўйича биринчи жаҳон чемпионатида 50 та давлат полвонлари ғолиблик учун баҳс бойладилар. Май ойида ўтказилган ана шу беллашувларнинг завқ-шавқи, ҳаяжонлари ҳали мухлису мутахассислар хотирасидан кўтарилгани йўқ.

Ўша ҳайрат, ўша эътирофлар тафти босилиб улгурмасдан юртимиз ўз эшикларини яна дунё полвонларига кенг очмоқда. 22-23 октябр кунлари Термиз шаҳрида Президент совриини учун II Халқаро турнир бўлиб ўтади.

Халқаро кураш ассоциациясидан олинган маълумотларга қараганда, унда жуда кўплаб мамлакат вакиллари қатнашиш истагини билдирганлар. Улар орасида Павел Малованиек (Польша), Борис Жустиниано (Боливия), Милтон Терра (Уругвай), Карлос Айало (Парагвай), Цезарь Родригус (Колумбия), Жеральдино Розелло (Доминикан Республикаси), Кристиан Де Ла Пена (Чили), Беопарланд Брент Махсвел (Канада), Филип Беклей (Буюк Британия), Индрек Тертельсон (Эстония), Хиройоши Камимото (Япония), Бадмаанямбу Бат-Эрдене (Монголия), Кун Сзилард (Венгрия), Достон Примкулов (Қозоғистон), Масуд Хасрави Нежад (Эрон) каби спортчилар бор.

Айни кунларда мамлакатимизнинг энг довруқли полвонлари ҳам ушбу нуфузли турнирга қизғин ҳозирлик кўришмоқда. Шу муносабат билан улар тайёргарлик кўраётган Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти спорт залида бўлиб, айримлари билан гурунглашдик.

Ашурбек АБДУСАТТОРОВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий, республика Кураш миллий федерацияси спорт директори:

— Турниролди йиғинига энг кучли полвонларни таклиф этганмиз. Термиздаги мусобақага уларнинг саралари танлаб олинади. Бир сўз билан айтганда, қайси полвон айни пайтда яхши спорт формасига эга бўлса, ўша Ватанимиз байроғи остида гиламга тушади. Ҳозирча Тоштемир Муҳаммадиев, Эрали Маҳмарасулов, Муҳаммаддўст Тошевларнинг тайёргарлиги бизни қониқтиради. Турнирга таниқли полвонлар ташриф буюраётганини ҳисобга олсак, баҳслар муросасиз курашларга бой бўлиши аниқ.

Муҳаммаддўст ТОШЕВ, халқаро тоифадаги спорт устаси:

— Мазкур мусобақага тайёргарликни 2-3 ой олдин бошлаганмиз. Асосий мақсадимиз — бош совринни қўлга киритиш. Эсингизда бўлса, ўтган галги биринчи турнирда бундай бахт туркиялик полвонга насиб этганди. Шунинг учун ҳам бу сафар мухлислар олдида юзимиз ёруғ бўлиши учун қўлимиздан келган барча имкониятларни ишга соламиз. Зеро, гиламга чиққанда полвон эмас, орият олишади.

Ўзбек курашини республикамиз ва бутун дунёда кенг тарғиб қилишда оммавий ахборот воситаларининг ўрни бекиёс. Шуни ҳисобга олган ҳолда Ўзбекистон Кураш миллий федерацияси ватанпарварлик, мардлик, жасурлик, инсонпарварлик ғояларини ўзида мужассам этган кураш тўғрисида кенг омма орасида тарғибот-ташвиқот ишларини янада кучайтириш мақсадида «Ўзбек кураши — Олимпия сари» мавзуида танлов эълон қилди. 2000 йил 15 августда якунланадиган ушбу танловда профессионал журналистлар билан бирга барча фуқаролар ҳам қатнашиши мумкин. Танловга ўзбек миллатининг қадриятларини ўзида мужассам этган кураш фалсафаси, тарихи, бугуни ва келажаги акс эттирилган видеолавҳалар, теле-радиоочерклар, ҳужжатли фильмлар, қўшиқлар, шеърлар, суҳбатлар, турли жанрдаги мақолалар, фоторепортажлар икки нусхада қабул қилинади. Унинг ғолиблари 5 сентябр куни эълон қилинади.

Танлов ғолибларини эса қуйидаги мукофотлар кутмоқда: телевидениеда намойиш этилган энг яхши кўрсатувлар учун 1 та мукофот — 150 минг сўм; газета ва журналларда чоп этилган энг яхши мақолалар учун 1 та мукофот — 100 минг сўм; радиода эфирга узатилган энг яхши эшиттиришлар учун 1 та мукофот — 50 минг сўм; энг яхши фоторепортажлар учун 1 та мукофот — 30 минг сўм.

Миллий курашимизни янада тараққий эттириш, пировардида Олимпия ўйинлари қаторига киришига ҳисса қўшиш ҳаммамизнинг бурчимиз. Зеро, курашда зўрлар йиқитади, рақиби билан олишмайди — силтаб отади. Енгилган билаги кучлига тан беради. Кураш — ҳалол беллашув, унда ғирромлик кетмайди, унинг илдизлари жуда чуқур ботган. Демак, у бундан кейин ҳам гуркираб кўкларга бўй чўзаверади. Демак, у Олимпиада дастурига киришга минг чандон ҳақли.

Озод РАЖАБОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Божхона тизими

ГЎШТ ОРАСИДАГИ ОЛТИН

Тошкент аэропортининг халқаро учиш залидамиз. Бу ерда икки йилдирки, Давлат божхона қўмитасининг «Тошкент — АЭРО» ихтисослаштирилган мажмуаси фаолият кўрсатмоқда. Бу ердан шу йилнинг ўтган саккиз ойи давомида 570 минг йўловчи ер юзининг турли бурчларига кузатилди. Улардан ҳар ойда ўрта ҳисобда 320 миллион сўмлик божхона тўловлари ундирилади.

— Йўловчиларимизнинг ўттиз-қирқ фоизини тижоратчилар ташкил этади, — дейди мажмуа бошлиғи Шарифжон Эгамбердиев. — Шу йилнинг август ойигача улар томонидан республикамиз ҳудудидан бошқа мамлакатларга олиб кетилаётган 33146 тонна юк расмийлаштирилди.

Биз божхоначилар фаолиятини ўрганаётган вақтда «Тошкент-Деҳли- Тошкент», «Тошкент-Шаржа-Тошкент» йўналишлари бўйича учадиган самолётларга чиқадиган йўловчилар назоратдан ўтказилаётган эди.

Назоратчи навбатдаги йўловчини саволга тутади:

— Юкларингиз орасида республикадан олиб чиқиш таъқиқланган буюмлар йўқми?

— Йўқ.

— Амалдаги қонун бўйича қанча миқдорда валюта олиб ўтишингиз мумкинлигини биласизми?

— Ҳа!

...

Бу жараён ҳар куни, ҳар соатда такрорланади. Минг афсуски, йўловчилар орасида ўз шахсий манфаатларини кўзлаб қонунга хилоф иш тутувчилар ҳам учраб туради.

— Яширилган ҳолда чет элларга олиб кетишга уринилган моддий ва маънавий бойликларимиз, чет эл валютаси ҳамда наркотик моддаларни аниқлаш ўтган йилдагига нисбатан беш баробар ошди, — дейди сўзини давом эттириб Ш. Эгамбердиев.

Маълумки мамлакатимизда халқаро муносабатлар йилдан-йилга такомиллашиб, ривож топиб бормоқда. Айниқса иқтисодиёт ва тижорат борасидаги ҳамкорлик мислсиздир. Хусусан ўрта ва кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш ҳақида махсус ҳукумат қарори борлиги бунинг ёрқин далилидир.

Уларга маълум миқдордаги чет эл валютасини халқ банклари орқали расмийлаштирилган тарзда олиб чиқишга рухсат этилган. Лекин ҳали ҳам мазкур имкониятлардан қониқмай, божхона тўловларидан қочиб, яширин тарзда иш тутувчилар учраб туради. Яқинда наманганлик А.З. исмли фуқаро ана шундай йўл билан ноқонуний тарзда 253 минг АҚШ долларини олиб чиқиб кетаётган вақтида қўлга олинди.

Тошкент шаҳрида истиқомат қилувчи Т.Т. исмли, ўзига Адлия вазирлиги ходими деган сохта ҳужжат тўғрилаб олган фуқаро эса умумий вазни 1,5 килограмм бўлган соф қуйма олтинни қоврилган гўшт ичида олиб чиқиб кетаётган вақтида ушлаб қолинди.

Ўзини ҳар ишга қодир, деб ҳисобловчи бундай манфаатпараст кимсалар халқимизнинг маданий бойлиги, ҳатто она табиатимизга қирон келтиришдан ҳам тойимаяптилар.

Ана шундай жиноятлардан бири, ҳаммадан ҳам ачинарлиси, аёл киши томонидан амалга оширилаётганда фош этилди.

Халқ амалий санъати намуналари — XVI-XVII асрларга мансуб деб топилган қадимий сўзана ҳамда чопонлар мусодара қилиниб санъат музейига топширилди.

Ана шундай қонунбузарликлардан бирига чет эл фуқароси томонидан содир этилаётган вақтида барҳам берилди. Маданият вазирлиги ходимлари яширин тарзда олиб кетилаётган қадимий патефоннинг тарихий қийматини белгилаб бердилар. Натижада у ҳам мусодара қилиниб музейга тақдим этилди.

Яқинда эса Бирлашган Араб Амирлигига кетаётганлардан бири «Қизил китоб»га киритилган лочиннинг 11 донасини яширин тарзда олиб чиқиб кетаётганида фош қилинди. Лочинларнинг умумий баҳоси нархлаш комиссияси томонидан 110 минг АҚШ долларига тенг деб топилганлигини ҳам айтмаса бўлмас.

Бундан ташқари эса фуқароларимиздан бири томонидан 3,5 килограмм наркотик модда сумкасининг тахта таглиги ичига яширин тарзда жойлаб олиб чиқиб кетишга уринилаётган вақтида божхона ходимлари томонидан ушлаб қолинди.

Ҳозирги вақтда божхона масканида Америка Қўшма Штатларининг наркотик моддалар тури ва таркибини аниқлаб берадиган махсус «VECTOR-DICKINSON» компьютерларидан фойдаланилмоқда. Бу божхона ходимлари иш фаолиятининг бир мунча енгиллашувига олиб келди.

Мажмуада Марказий Осиёда ягона саналган кинология хизмати мавжуд. Қолаверса, божхона ходимлари чет эллардан келадиган диний экстремистик адабиётлар, ёшлар маънавий дунёсининг шаклланишига салбий таъсир этувчи парнографик кассета ва журналларнинг юртимизга келтирилишига барҳам бераётганликларини ҳам таъкидлаш зарур.

— Биз божхона ишини жаҳон андозалари талаблари даражасида ташкил этиш учун бор имкониятларимизни ишга солмоқдамиз, — дейди божхона назоратини ташкил этиш бўлими бошлиғи С. Кўчқоров. — Ходимларимиз фуқаролар илтимосига кўра маҳалла ва мактабларда бўлиб аҳоли ўртасида божхона тизими ва унинг олдида турган вазифалар ҳақида суҳбатлар ўтказиб келмоқдалар.

Айтиш мумкинки, «Тошкент-АЭРО» ихтисослаштирилган божхона мажмуаси ходимлари ўз хизмат вазифаларини сидқидилдан бажариб, келмоқдалар.

М. ҚОСИМОВА, «Халқ сўзи» мухбири.

EXPO Italia 99

1999 йил 21-25 октябр

«ЭКСПО ИТАЛИЯ — 99» кўргазмаси

120 дан зиёд Италия фирмалари илк бор Ўзбекистонда намойиш этадилар:

- **Технология ва ускуналар:**
  - *тўқимачилик саноати;*
  - *кийим тикиш;*
  - *тош,мармар, гранитга ишлов бериш;*
  - *агросаноат сектори;*
  - *озиқ-овқат саноати;*
  - *ўраш ва қадоқлаш;*
  - *хизмат кўрсатиш соҳалари учун.*
- **Қурилиш ва бошқа тармоқлар учун резина, ПВХ, алюминийдан тайёрланган маҳсулотлар.**
- **Уй-рўзғор буюмлари:**
  - *мебел;*
  - *тайёр кийимлар;*
  - *сопол буюмлар;*
  - *ошхона анжомлари;*
  - *тилладан ясалган буюмлар.*

Ташкилотчилар: «Интерэкспо» компанияси ЎзР ТИАВ ва Италиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси ёрдамида.

Кўргазмага хуш келибсиз!

Манзилимиз: Тошкент ш., Амир Темур кўч., 107 «Ўзэкспомарказ» РСКМ, 1-павильон.

Иш вақти: 1999 й. 21.10. 11.00. дан 18.00.гача 1999 й. 25.10. 10.00. дан 18.00.гача

Ш@2203

Сиз СКВни тежашни, ўз маҳсулотингизни қадоқлаб берадиган ишончли шерикка эга бўлишни истасангиз, «SANOATQALINQOGOZSAVDO» очиқ турдаги акциядорлик жамиятига мурожаат этинг.

У ҚУЙИДАГИЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРАДИ ВА СОТАДИ:

3 ва 5 қатламли гофрокартондан тайёрланган қутилар	-Ҳар хил мақсадларга мўлжалланган, турли ҳажмда, рангли босмада ва рангсиз, шу жумладан, рангли ва рангсиз босма босилган
Гофрокартон	- икки, уч ва беш қатламли
Қоғоз	ўраш учун, зичлиги 125/160 гр/м²
Картон	зичлиги 175 дан 350 гр/м². қалинлиги 0,45 дан 0,600 мм. папка, ҳужжатлар тўплами ва ўраш учун
Гофрокартондан тайёрланган лотоклар	- сабзавот, мева ва озиқ-овқат маҳсулотларини қадоқлаш учун, рангли босмада
Муқовабоп картон	қалинлиги 0,5-2,0 мм
Толали плиталар (ДВП)	Мебел саноати ва уй-жой қурилиши учун
Картон ва гофрокартондан тайёрланган турли хил буюмлар	Халқ истеъмол моллари учун
Босма шакллари (клише)	Картон, гофрокартон ва бошқа қадоқлаш материалларига флексографика усулида босма босиш учун.
Буюртмани бажариш муддати:	- босмасиз ишлар учун 3-5 кун - босмали ишлар учун 7-10 кун

ДОИМИЙ ВА ЙИРИК ХАРИДОРЛАРГА ЮК ИМТИЁЗЛИ РАВИШДА ОРТИБ БЕРИЛАДИ.

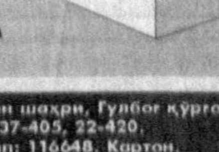

ШАРТНОМА ТУЗИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ МАНЗИЛЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНГ:

Манзил: 702500, Тошкент вилояти, Ангрен шаҳри, Гулбоғ қўрғони.
Телефонлар : (37166) 34-452, 37-405, 22-420.
Телефакс: (37166) 26-651, телетайп: 116648, Картон.
Тошкентдаги ваколатхона (3712) 41-81-24, 144-10-78
Самарқанд ш. (3662) 35-42-41
Фарғона ш. (3732) 24-42-13

Ш@2205 1532

Каттақўрғонда бўлганмисиз?

Унинг аксари боғбон, ҳаммаси деҳқон, ҳар бири шоир одамлари даврасига тушганмисиз? Ўзига хос талаффузли лаҳжада, бир оз эркаланганнаморок оҳангларда ўтадиган суҳбатларидан завқ-шавққа тўлганмисиз? Мабодо, бирон бир юртдошимизга бу танти ҳузур тожи ҳали насиб этмаган бўлса, демак, у киши ҳозирча ёруғ олам жамолига тўлиқ мушарраф бўлмаган.

МАЪНАВИЯТ ЧАШМАСИ

Бугун Самарқанд — Бухорога йўл олган ҳар бир юртдошимиз сафарини, аввало, Хартанг қишлоғидаги Имом ал-Бухорий мажмуи зиёратидан бошлайди. Самарқанд—Каттақўрғон йўлидан ўнг томонга шохлаган равон йўл бизни бир неча дақиқада ул муқаддас гўшага элтди.

Бобокалонимиз руҳига Қуръон тиловатидан кейин кўнглимиз ёришиб, зиёратгоҳнинг ичкарисини айланамиз. Зиёратгоҳнинг имоми — иззатли Усмонхон аканинг ҳадис илмининг пешвоси ҳақидаги, дину тариқатимизнинг нурли саҳифалари ҳақидаги чуқур мулоҳазали ҳикоялари дилларимиз булоғини очаётгандек туюлади.

ЭЛНИНГ РИЗҚИ — ДАЛАДА

Пахтазор ўртасидаги шинамгина оромгоҳда тумонат одам. Чинор дарахтларига ўрнатилган радиокарнайлардан улкан кўтарилиш, байрамона тантана садолари таралади. Бу ерда Марди Султонов номли агрофирма меҳнаткашларининг мажлиси ўтаётир.

Агрофирманинг хусусий пахта заводи ўттиз иккита бригада майдонининг пайкалларида унган «оқ олтин»нинг илк намуналарига юқори баҳо берди: ҳаммаси — олий нав! Йилига 12 минг тонна пахтани қайта ишлашга қодир бу завод директори Рўзихолиевнинг қувончи чексиз. У агрофирма бошқаруви раиси, қишлоқ хўжалик фанлари номзоди Акбар Асадовга юқоридаги хушхабарни етказди. Фарҳод Муҳаммадиев, Асом Мусаев, Олим Отамуродов сингари бригада бошлиқлари бу хушхабарни дарҳол теримчиларга билдиришди.

— Ҳамма ишчиларга август ойининг биринчи ярми учун маошлар тарқатилган. Бунда пахтани титиш цехларимиз, обжувоз, ёғжувоз ҳамда тегирмонларимиздан олинган даромадларни сарфладик. Йил охирида пахта пулининг бир қисми билан бу сарфлар ўрнини тўлдирамиз, — дейди раис ҳокимга юзланиб.

— Қандай қилиб?

— Шу бир ярим ойлик ишимиз эвазига шоли беринг, дейишяпти.

— Маъқул. Ахир бозорда гуруч килоси фалон пул. Хўжалик ҳосилидан тарқатилса, 50-60 сўмдан ошмайди. Ахир ёзда буғдойни ҳам 30 сўмдан сотдик аҳолига.

Минбарга туман хотин-қизларининг сардори Гулнора Шаропова чиқади. У сира бу менинг хизмат бурчим, у ишнинг менга алоқаси йўқ, деб ўтирмас экан: гоҳ қаттиққўл раҳбар, гоҳ итоатли ижрочи. Баъзан мурувватли, саҳий ҳамшира, баъзан инжиқ ҳисобчи-иқтисодчи. Ана, бугун маданий-маърифий дастурни ҳам ўзи бошқармоқда.

Г. Шаропова, Н. Расулов, К. Мизомов каби таянч кучлари борлигидан мамнун М. Худоёров ўзи иқтисодчи бўлгани учун ҳам туман халқ хўжалиги кўрсаткичларининг мағзи-моҳиятини чақиб, амалиётга жорий этишни биринчи галдаги вазифаси, деб билади.

1999 йилнинг январ-август ойлари давомида қишлоқ хўжалиги инфратузилмасини ривожлантириш мақсадларида мавжуд барча молиявий манбалар ҳисобидан 580 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. Республикамиз мустақиллигининг 8 йиллиги байрами шарафига 10 дан ортиқ саноат ва маданий-маиший қурилишлар барпо этилди. Улар орасида замонавий хусусий уй-жой бинолари, ичимлик сув ва газ тармоқлари бор. Жорий йилнинг ўзида мавжуд 417 гектар боғ майдонининг ярми, 1284 гектар токзорнинг 32 фоизи аҳолига узоқ муддатли ижарага берилди. Ижарага берилган токзорлардан ташқари туманда бирор бир хонадон йўққи, томорқасида шахсий токзори бўлмаса.

МАЪРИФАТ-МАДАНИЯТНИНГ ТУБ ИЛДИЗЛАРИ

Ҳикоямиз аввалида бир ҳолатганим ишора қилган эдик, яъни Каттақўрғон боғларида етилган «мевалар» — маънавият-маърифат намояндалари кўп экани ҳақидаги маълумотни қистириб ўтгандик. Зеро, туманнинг ўзида баркамол зиёлиларнинг тумани яшар экан.

Ёзувчилар пахта далаларида

— Мен мактабда дарс ўтаётган чоғларимда, юлдуз тўла ҳовлимизда тўрт ўғлонимни аллалаб ухлатган кезларимда, ишдан сўнг қулупнай тупларини бачкилаш ва қўш сигирни соғиб, дастурхонга қўйиган қатиқ ҳидидан сархуш бўлган вақтларимда илҳомга ошна бўламан, — дейди ижодкор оила вакили, 28-ўрта мактаб муаллимаси Азиза Боймуродова. — Машҳурликка, шоираликка даъвом йўқ. Менга Оллоҳ кўнглимни таржима қила оладиган нозиккина қалам ато этганининг ўзи бахт...

«Сўғдиён» нашриётида тайёрланиб, Тошкентдаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концернида чоп этилган «Севги» номли китобни варақлаган ҳар қандай қаламкашнинг юраги бир қалқиб кетиши муқаррар.

нинг талабалари сафидан ўрин олибди. Шунча жиҳозларни муҳайё этиш учун сарфланаётган моддий манба бизни қизиқтиради.

— Ҳаммасини ўз кучимиз билан яратдик, сотиб олдик, — дейди мактаб директори Файзулла Муҳаммадиев. — Оҳакни қайта ишлаш, тўнчилик, кўрпачилик цехларимиз бор. Дарсдан сўнг ўз томорқамизда деҳқончилик қиламиз, токзоримиз ҳосилга кирган...

Нурулла Назруллаев раҳбарлик қилаётган 5-ўрта мактаб вилоятдаги намунали мактаблардан. Унинг қудратини билиш учун ўқувчилар билан бир-икки сония суҳбат қурсангиз бас. Болажонлар билан мактаб боғида ўтган ижодий мулоқотимиз уч соатдан ортиқ давом этди. Учрашув минга яқин кишининг Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳиясини ялпи куйлаши билан бошланди.

Мушоиралар, мунозара ва мулоқотлар авжи Каттақўрғон педагогика билим юртида кечди. 1928 йилдан бери фаолият кўрсатаётган бу зиё масканида тобланиб, эл-юртга хизмат қилган устозларнинг саноғига етиш қийин. Уч юз нафар қиз истиқомат қиладиган ётоқхона вилоят кўрик-танловида совринли ўринни қўлга киритибди. Билим юртининг республика ўрта махсус ўқув юртлари орасида ўз ўрнини топишида, унинг шуҳратига шуҳрат қўшишда жамоа раҳбари Ҳамротош Шодиеванинг хизматлари беқиёс.

Биз тумандаги учрашув ва дийдорлашувлардан қайтар эканмиз, жаннатмакон устоз Чўлпон ҳазратларининг «қучоқ очиб халқ ичига борайлик» сатрлари нақадар ростлигига имон келтирдик.

«ҚУЧОҚ ОЧИБ ХАЛҚ ИЧИГА БОРАЙЛИК»

(йўл очерки)

Эшитганинг сари ўзингни руҳинг бир қадар поклангандай, юксалаётгандай ҳис этасан. Оёқларинг остидаги сен бепарво қадам босганинг оддий тупроқ оддий эмаслигини, бу тупроқлар Имом ал-Бухорий ҳазратларидай алломаи замонларнинг, валиуллоҳ пиру муршидларнинг этаклари, оёқларини ўпгани хосиятини англай борасан. Авайлаб қадам босасан.

Маънавиятнингададсиз йўллари шундай нуқталардан бошланмайдими? Маърифатнинг ирмоқлари мана шундай теран булоқларнинг ҳаракатдаги қудрати эмасми?!

ТОПГАНИНГИЗ ТЎЙЛАРГА БУЮРСИН

Туман фаолларининг кундалик ахборот-маълумот йиғини тугаб, шинам саҳнада бир неча дақиқа давом этган гурунг тарқалганда вақт оқшомга кирган эди. Фаолларнинг айримларига алоқадор топшириқларни ҳам тақсимлаб бўлган туман ҳокими Мирзаёр Худоёров билан илк танишувимиз ана шу вақтда — серюлдуз ойдин кафтида кечди.

— Давлатга 40 минг тонна пахта сотишни режалаштирганмиз. Далада ҳосил кўзлаганимиздан анча кўп. Халқимиз бир яйрайдиган бўлдида! Ижодкор билан учрашувлар — одамларимизнинг жони-дили.

Ушбу 2-3 калимадан туман ҳокимининг орзулари ва режаларини англаб олиш мушкул эмас. Демак, туман ҳокимлиги ва туман меҳнаткашлари учун бугунги энг долзарб иш — пахта йиғим-теримини кўнгилдагидек ўтказиш. Бундай залворли жисмоний меҳнат юкини кўтарадиган қоматлар тик туриши учун эса аҳолининг қалби маданий-маърифий озуқадан қувват олиб туриши зарур.

БЕШДАРҒАТДА

Бешдарғат — Оқдарё билан Корадарё оралиғидаги сўлим маскан экан. Қишлоқнинг марказий кўчаси асфальтланган, йўл четидаги сарқаш ариқ сувларида қирғоқдаги беҳи-анорлар қўл солишиб, хаёлларини оқизоқ қилиб «ўтиришибди». Мевақаторлар ортидаги очиқ ҳовлилар ўртасидаги оппоқ уйларга ҳали мудроқ бегона. Ҳамроҳимиз, туман хотин-қизлар кенгаши раиси Гулнора Шаропова: «Қишлоғимизни газлаштириш лойиҳаси тайёр бўлди. Яқин орада оналаримизнинг қўлларидан кул арийди. Бу ишда туман раҳбариятига қишлоғимиз тадбиркорлари эш бўлишга аҳд қилишган», деб изоҳ беради.

Туманда чиқадиган «Ҳилол» газетасининг бош муҳаррири Йўлдош Зокиров қаламига мансуб бу манзума ўзига хос ажиб гулдастадир. Ушбу китобда муаллифнинг чорвадорлар ҳаётидан олиб ёзилган қиссаси, туман ҳаётида салмоқли ўрин тутган муаллимлар, мураббийлар ва илм-фан аҳли вакилларининг ёрқин образлари яратилган очерклар бор. Жонкуяр журналист, камсуқум шоира Фазилатхон Каттақўрғон туман радиоэшиттиришларини тайёрлайди. Ҳафтада уч марта ҳаво мавжларида таралаётган эзгулик тингловчилар қалбларига сингиб бормоқда.

БУЮК ИСТИҚБОЛ ВОРИСЛАРИ ДАВРАСИДА

Сир эмас, кўпгина мактаб ва боғчаларда баъзан битта деворий газета чиқариш ёки эълон матнини ёзиш муаммога айланиб кетади. Сабаб — ватман қоғози танқис. Бўёқ қиммат... Бироқ Каттақўрғондаги 54-мактаб деворлари ва хоналарида уч мингтадан ортиқ кўргазмали қуроллар, ижтимоий-сиёсий мавзулардаги плакатларга кўзимиз тушди. Мактаб биноси ичидаги йўлаклар, синфхоналар ва бошқа фан хоналари таъмирланиб, нозик дид билан безатилган. Маънавият хонаси, мактаб музейи, экологик музей, устахоналарга қўйилган жиҳозларнинг ўзи бир олам. Мактаб радиотармоғи ишлаб турибди.

Биринчи қават йўлагида Мустақиллик мавзуидаги кўргазмалар. Иккинчи қават тарих ва тарихий хотира оғушида. Турфа маълумотлар билан танишган одамнинг билими, дунёқараши бир қадар ўсиши, мукаммаллашиши табиий. Ана сизга Ватан туйғусини кучайтирувчи тасвирлар, Истиқлол қадрини англатувчи маълумотлар... Тест дарсхонасида Республика тест маркази томонидан шу чоққача чиқадиган ҳамма тест синовлари заҳираси мавжуд. Тест имтиҳони варақасини тўлдириш, олий ўқув юртига кириш имтиҳонларига тайёргарлик учун абитуриентга зарур ҳамма қўлланмалар муҳайё. Дастурланган компьютерда битирувчилар машқ қилишаётир. Бу йил 54-мактабни битирган 21 нафар йигит-қизнинг 7 нафари турли олий ўқув юртларига қабул қилинибди, яна шунча ёшлар махсус ўрта ўқув юртлари-

* * *

Оппоқ пахтангиздек
юзингиз маҳваш
Қўлингизни ўпар кўзим қароғи.
Сиз борсиз, бошимни
мағрур кўтаргум,
Сиз менинг руҳимнинг адл байроғи.

Сиз меҳнат ортидан
қаддингиз баланд,
Сиз оппоқ далада
оқ тонг кутгансиз.
Каттақўрғонликсиз,
ўз номингиз-ла.
Катта заҳматларга
елка тутгансиз.

Барчангизни бир-бир қучсин
истиқбол,
Ахир фароғатга муносиб жонсиз.
Шу она тупроқдан
ризқ-рўз ўтинган
Бободеҳқонимсиз, момодеҳқонсиз!

Эй сен дайровотдек
отажон юртим!
Ўтингил, беради,
шу ер ҳаққингни.
Чекилган заҳматлар
мевангиз беринг,
Кўтаринг, қуёшга қадар
Халқимни!!!

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА, Ўзбекистон халқ шоири, Маъруф ЖАЛИЛ, шоир, «Эл-юрт ҳурмати» ордени совриндори, Мукаррама МУРОДОВА, шоира, Гулжамол АСҚАРОВА, шоира.

ЎРМОНЧИЛАР ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Тошкент ўрмон-мелиоратив техникуми поёнсиз ўрмонзорларда хизмат қилувчи фидойи касб эгаларини тайёрлайди. Бу йил 150 нафар ёшлар 9 хил мутахассислик бўйича техникумни тамомлаб, мустақил ишлаш учун йўлланма олдилар. Янги ўқув йилида техникумга 500 га яқин ёшларни қабул қилиш учун барча имкониятлар яратилди. Ўқув бинолари, ётоқхоналар сифатли таъмирдан чиқарилди. Талабаларга юқори савияли билим бериш учун республикамизнинг кўзга кўринган қишлоқ хўжалиги ва ўрмон-мелиорация соҳасидаги фан арбобларидан 40 киши техникум ўқитувчилари сафини тўлдирди. Машғулотларни замонавий техника, кўргазмали қуроллар ёрдамида олиб бориш учун синфлар, кабинет ва лабораториялар тўла жиҳозланди.

— Техникумимиз жамоаси олдига давлатимиз томонидан ғоят катта талаблар қўйилди, — дейди директор Тоҳир Мирзатоев. — Бўлажак мутахассисларнинг чуқур билимли, ўз касбининг фидойилари бўлиб етишишлари учун катта ишларни амалга оширамиз. Талабалар мукаммал билим олишлари билан бир қаторда узлуксиз амалиёт ишларини олиб борадилар. Ана шу мақсадда Бўстонлиқ туманидаги бепоён Оқтош тоғлари этагидан 50 гектар майдон ўқув-тажриба базаси сифатида ажратилди. Асрий уйқуда ётган бу ерларда талабаларимиз ўқишдан бўш вақтларида бунёдкорлик ишларини олиб борадилар. Бизнинг мақсадимиз бўлажак ўрмон-мелиорация мутахассисларини Ватанимизнинг янада гуллаб-яшнаши йўлида хизмат қилишга отлантиришдир.

Рўзимат ДАМИНОВ.

“САРАБИ” ОРОМГОҲИДА

“Сараби” дам олиш маскани Қорақалпоғистондаги энг сўлим гўшалардан ҳисобланади. Шу боис ҳам бу ерда нафақат элликқалъаликлар, балки республиканинг бошқа туманларидан келган дам олувчиларни ҳам учратиш мумкин. Ҳар йили бу ерда мингдан зиёд кишилар нафақат дам оладилар, балки саломатликларини ҳам тиклайдилар. Бунинг учун эса “Сараби”да барча шароит муҳайё.

Суратларда: бош шифокор Худоёр Норбоев дам олувчилар билан; оромгоҳ кутубхонасида.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

«САМАРҚАНДНИНГ БУЮК АЛЛОМАЛАРИ»

Самарқанд шаҳридаги «Зарафшон» нашриёти ана шундай номдаги китобни нашр этди. Унда узоқ ва яқин ўтмишда Самарқандда яшаб ўтган пиру алломалар, олиму фузалоларнинг ҳаёти, илмий-маънавий мероси таҳлил этилади.

Китоб муаллифи Комилжон Каттаев араб ва форс тилларини мукаммал эгаллаганлиги учун эски манбаларни чуқур ва зукколик билан, қизиқарли тадқиқ этган. Китобда нафақат ўтмиш алломалари, балки Самарқанд шаҳридаги тарихий обидалар, табаррук қадамжолар тўғрисида ҳам сизу бизга номаълум бўлган кўпгина маълумотлар келтирилган. Энг муҳими, ушбу китоб асл манбаларга таяниб яратилганлиги учун ҳам қимматлидир.

Т. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Китоблар оламида

ҚУЁШГА ИНТИЛГАН ОЛИМ

Атоқли ўзбек олими, академик-физик, Ўзбекистонда фан ва техника ривожига улкан ҳисса қўшган фан арбоби, Америка, Россия, Англия, Хитой академиялари фахрий аъзоси Содиқ Азимов ҳаёти ва фанга қўшган улуши тўғрисида «Қуёшга интилган аллома» номли китоб чоп қилинди. Уни китобхонларга «Ўзбекистон» нашриёти тақдим этган.

Республикамизда «Физика-Қуёш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ташкил бўлиб, унинг кейинчалик Ўзбекистон физика-техника институтига айланишида, бу олимнинг хизмати катта. Унинг номида Тошкент Давлат техника университетида стипендия жорий этилган. Китобда ўзбек олимлари Ё. Тўрақулов, К. Зуфаров, В. Қобулов каби атоқли олимларнинг ва С. Азимов шогирдларининг эсдаликлари ҳам берилган.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

АКСЕЛС
Озодликни қўллаб-қувватлаш Дастури
Олий ўқув юртлари талабалари учун АҚШ университетларида ўқиш имконияти 2000

ЮСИА - АҚШ Ахборот хизмати ва Халқаро таълим кенгаши 2000/2001 ўқув йили учун Озодликни қўллаб-қувватлаш дастурини мамнуният билан эълон қилади. Ушбу дастурда олий ўқув юртларининг 1, 2 ва 3-курс талабаларига АҚШда ўқиш имконияти тақдим этилади. Ўқиш соҳалари: қишлоқ хўжалиги/ташқи муҳитни муҳофаза қилиш, АҚШ мамлакатшунослиги, бизнес, иқтисодиёт, таълим/методология (2 ва 3 - курс талабалари учун), журналистика, информацион технология (1-курс талабалари учун), социология, сиёсатшунослик.

Дастурда

-- Ўзбекистон фуқароси бўлган;
-- ёши 17дан 23 гача бўлган;
-- ҳужжатлар берилиши ва танлов жараёни олиб борилиши вақтида Ўзбекистонда яшайдиган;
-- ёзма ва оғзаки инглиз тилини бемалол биладиган;
- ҳозирги пайтда бакалавр унвонини берувчи ўқув юртининг 1-3 - курс талабалари;
-- ўқишни 2000 йил ёзидан бошлашга тайёр бўлган шахслар. Финал босқичига ўтганлар ўқиш бошланишини кечиктириш ҳуқуқига эга эмаслар;
-- АҚШда ўқиш учун бериладиган J-1 визасини олган кишилар қатнашиши мумкин.

Озодликни қўллаб-қувватлаш дастурида қатнашчилар ирқи, ранги, жинси, этник келиб чиқиши, жисмоний аҳволи ва ногиронлиги белгиларига кўра фарқланилмайдилар.

Тўлдирилган мурожаатномалар барча лозим ҳужжатлар билан бирга 1999 йил 10 ноябрга қадар қуйидаги офислардан бирига топширилиши лозим.
Қўшимча ахборотни қуйида кўрсатилган маслаҳат маркази ва офисларда олиш мумкин: **Тошкент** (371) 152 21 81(86), **Самарқанд** (3662) 35 02 74, **Нукус** (361) 222 89 57, **Наманган** (36922) 6 27 50, **Бухоро** Ахборот ва маданият маркази, (365) 224 22 46

E-mail: accels@actr.bcc.com.uz

2217-В

Соғлиқни сақлаш вазирлиги жамоаси Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган врач, профессор **Башир МАГЗУМОВнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Термиз Давлат университети жамоаси А. Р. Беруний номидаги Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофоти лауреати, академик **Абдуали ҒАНИЕВнинг** вафоти муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти профессор-ўқитувчилари ва жамоаси институт ректори, профессор Абдуҳамид Ҳамроқуловга падари бузруквори **ҚОДИРХОН отанинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзмахсустаъминот» Агентлиги жамоаси агентлик директори А.А. Ҳидоятовга падари бузруквори **Абдулҳай ота ҲИДОЯТОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент кимё-технология институти жамоаси «Саноат экологияси» кафедраси мудири, доцент Тўлқин Турсуновга падари бузруквори **Турсунбой ота ОМИЛОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
А. ЖАББОРОВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. ПАК,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0820, 23276 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ.
Навбатчи муҳаррир — Г. ЙЎЛДОШЕВА.
Навбатчи — М. ХОЛМАТОВА.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 00.00
1 2 3 4 5 6